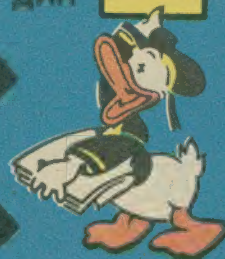
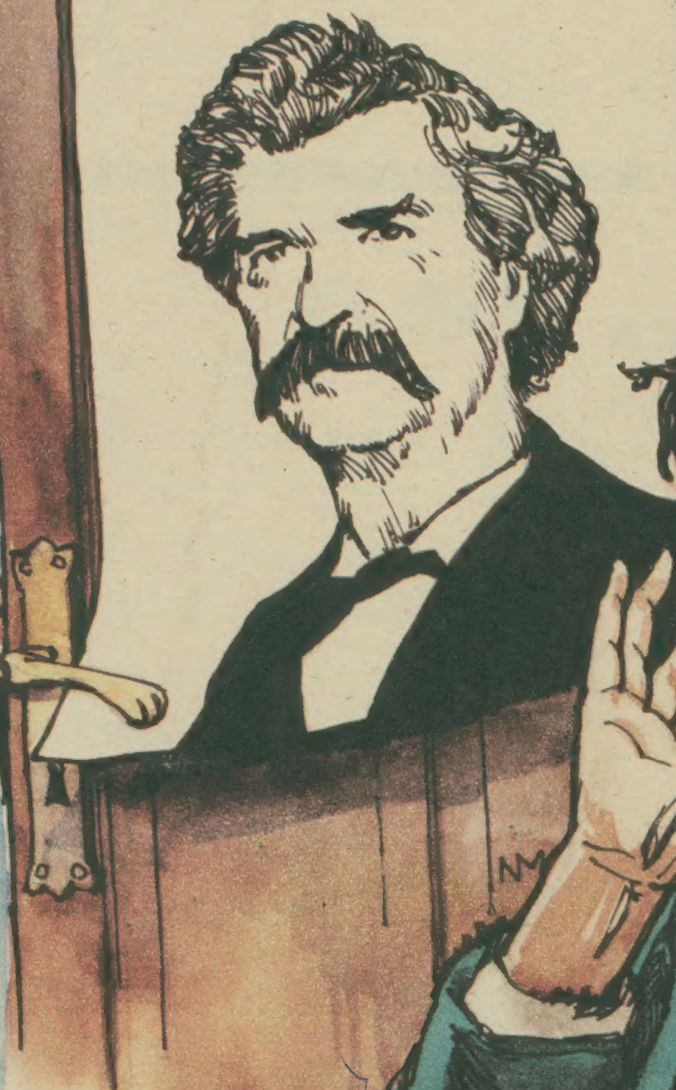
ПОЛИТИКИН
24. 8. 1984 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 40 ДИН
БРОЈ 1704

ЗАБАВНИК

НИЈЕ ФИН ТАЈ ХАКЛБЕРИ ФИН

Ripley

Веровали или не!

ЕНИ ОУКЛИ

ПОЗНАТИ АМЕРИЧКИ СТРЕЛАЦ, ПОСЕТИЛА ЈЕ НЕМАЧКУ НА ПОЗИВ КАЈЗЕРА ВИЛХЕМА II (ВЛАДАО 1888-1918) ДА БИ ПРИКАЗАЛА СВОЈУ ВЕШТИНУ. СА РАЗДАЉИНЕ ОД 30 КОРАКА ОНА ЈЕ НЕПОГРЕШИВО ПОГОДИЛА ПЕПЕО ЦИГАРЕТЕ КОЈУ ЈЕ КАЈЗЕР ДРЖАО У УСТИМА.

живи стуб

У ВАЗДУХУ НАЧИНИЛО ЈЕ 18 ХОЛАНДСКИХ ПАДОБРАНАЦА ТАКО ШТО СУ ЗАКАЧЕНИ ЈЕДАН ЗА ДРУГОГ ЛЕБДЕЛИ НЕКО ВРЕМЕ ИЗНАД ЈЕЗЕРА ЛУСДРЕНТ.

ХЕНК ДЕКЕР

КОЈИ ЈЕ ОСЛЕПЕО ПРЕ 12. ГОДИНА ОДЛУЧИО ЈЕ ДА САМ СВОЈИМ БРОДОМ „ЦРНА ЗВЕЗДА" ПРЕПЛОВИ ПУТ ОД САН ФРАНЦИСКА ДО ХОНОЛУЛУА (ХАВАЈИ). КРЕНУО ЈЕ 27. ЈУЛА 1983. А ОРИЈЕНТИСАО СЕ ПОМОЋУ БРАЈЕВИХ МАПА И КОМПАСА. ПОСЛЕ 23 ДАНА СРЕЋНО ЈЕ СТИГАО НА ЦИЉ.

ПТИЦА КАРДИНАЛ

која се настанила у врту ралфа вилијамса из џуна на аљасци, бринула се о исхрани неколико златних рибица и редовно им је доносила црвиће.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● још 1977. године један врсни спортски риболовац из Сједињених Држава уловио је сабљарку тешку 540 килограма и дугачку 4,5 метара. Овај рекорд до данас нико није превазишао, па је гувернер Кајманских острва одлучио да рибару који улови још тежу сабљарку додели награду која би прерачуната у динаре износила близу педесет милиона.

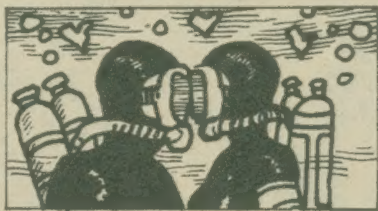

● ● ● двојица Француза Шарл Кентар и Жоел Деску за двадесет пет минута попели су се на врх Ајфелове куле и спустили се. Овај необични подвиг извели су на обичном мотоциклу који је био опремљен само посебним амортизерима.

● ● ● убедљиво најдужи телефонски разговор водиле су са својим вереницима две америчке студенткиње 21. октобра и 23. новембра 1979. године. Један разговор трајао је 344 часа и 40 минута, а други 346 часова и 16 минута.

● ● ● двоје младих и загрижених ронилаца одлучили су да склопе брак под водом. Венчање је обављено у близини Флориде, на девет метара испод морске површине.

● ● ● према тврђењу научника, Британско острво се непрестано мало-помало издиже на северу док се на југу спушта. Тако се у последњих сто година север Шкотске подигао за око три сантиметра, док се југ острва готово исто толико спустио.

● ● ● У старом граду Либеку, (у ДР Немачкој) група радника недавно је рушила неку стару кућу да би раскрчила терен за зидање нове музичке школе. Када је један од њих снажно замахнуо пијуком о зид, изненада је покуљао млаз сјајних новчића. Касније је установљено да овај новац потиче из 15. века, а укупно је избројано 350 златника и двадесет хиљада сребрњака.

● ● ● градски оци Маската, главног града Омана, донели су пропис према коме свим аљкавим власницима аутомобила који своја возила држе блатњава и прашњава следује казна у висини од четрдесет хиљада динара или шест месеци затвора.

● ● ● у малом италијанском месту Антела, недалеко од Фиренце, још пре две године отворена је специјална болница за птице. Ове године клиника за крилате болеснике добила је још једно ново одељење на коме се лече рањени, преморени и изгладнели голубови летачи.

НЕЋУ ДА ИЗНЕВЕРИМ ЧАПУ

Казивање мога оца

Далеке 1919. враћајући се пешице из Грчке где је као рањеник дуго лечен, мој прадеда је свратио у село, у подножју Шар-планине, да се одмори. Било је благо априлско подне. домаћин љубазан човек понудио га сиром и погачом. Прадед је захвалио и кренуо даље, али још није изашао из дворишта кад се пред њега бацило чупаво клупко које покушава да лаје и показује зубе. Тако мало, а тако храбро! Прадеди се штене свидело. Замолио је газду да га дарује.

Мој прадеда се сагнуо и дао штенету парче сира. Пријатељство је склопљено. Наставили су пут заједно; он и даље пешице, штене у прадединој војничкој торби.

Дан ваш, ноћ моја

Био је то први Чапа у нашој породици, али ово није прича о њему већ о његовом последњем потомку. Кад се августа 1934. родио мој отац, тај последњи Чапа имао је шест месеци. Поред Чапе је и проходао. Прво је научио да стоји држећи му се за дугу паперјасту длаку, а онда је Чапа почео да прави ситне кораке, а кад би се малишан затетурао подметнуо би му своје тело да не падне на земљу. Расли су заједно... Хранили су га овчијим млеком, сиром и хлебом. Отац тврди да тај пас никад није појео ни парче меса, ни куваног, ни сировог, што му ја не верујем.

Био је највећи пас у селу. Дању је био везан ланцем за јаку, дугу жицу. Слободно се шеткао двориштем, боље речено владао њиме. Ниједна туђа животиња није могла ни да провири. Чапа је непогрешиво препознавао свако дедино пиле; чак ни нашу мачку није дирао. Али, зато тешко туђем псу кад залута на Чапину територију. Посебно су неславно пролазиле туђе кокошке: чим би коју спазио, одмах би се бацао на њу, давио и остављао иза своје кућице. Отац тврди да никад ниједну није прождерао, само их је тамо слагао. Наравно, комшије су се буниле, он понекад добијао батине, али није одустајао.

Кад споменух батине, једном је дечак (мој отац) нешто згрешио, деда је замахнуо руком да га удари, али тог часа створио се између њих Чапа! Скочио је на деду, претурио га и почео да ваља по дворишту. Истина, није га ниједном ујео, али га је добро изваљао по прашини; неко време овај га се клонио. Од тада се отац, чим би осетио да му се црно пише, склањао у његову кућицу и нико жив му ништа не би смео.

Ноћу су Чапу одвезивали, па се слободно кретао по селу и околини. Високе тарабе око дворишта њему нису биле препреке. Из кратког залета и, како отац каже, у елегантном скоку, од којег је застајао дах, нашао би се на улици и – ноћ је била само његова. Ујутру би мирно чекао поред ланца да га вежу и дају му доручак: два литра млека, котур сира и погача од нешто грубљег брашна мешена само за њега.

Школски таксиста

Оног јутра кад је отац требало да крене у школу и на Чапу се пренела нервоза свих укућана; непрекидно је лајао. А кад је дечак изашао на улицу, стао је да цвили; први пут га не води са собом. Било је тешко, али у школу се с псом није могло. Али, већ на првом великом одмору чекало га је изненађење. Усред игре застао је запањен: према њему је весело каскао Чапа вукући за собом део прекинутог ланца.

Од тада је увек пратио дечака у школу; док би он био на часовима жврљао је около, али кад би зазвонило за крај последњег часа, увек је био ту и чекао. Једном је оца мрзело да носи торбу, извадио је канап из својих панталона, повезао и торбице својих другова и све пребацио преко Чапиних леђа. Као да му то није било доста, још га је и узјахао. Чапа је прво застао, а онда наставио да корача мирно прихватајући нову улогу која му је додељена, улогу школског таксисте. И сва та дечја малтретирања Чапа је стрпљиво подносио, па би још кад се деца нечем наглас насмеју и он громко залајао на још већу радост ђака. Очигледно, међу децом му је било најлепше.

Идила, међутим, није дуго потрајала. Почео је други светски рат. Очево село, које се налазило близу источне границе наше земље, окупирали су Бугари. У школи је морало да се говори бугарски, што нико од српског живља није желео, па ни мој отац није више ишао у школу.

Зима 1941. била је веома оштра, вукови су се осилили и почели да силазе у село, у торове. Деда је Чапи направио металну огрлицу у коју је оловом залио ексере тако да ниједна звер не може да му дохвати врат и тако опремљеног за битку ноћу га затварао са овцама у тору. Морало је тако јер су бугарске окупационе власти заплениле све што је могло личити на ватрено оружје тако да је Чапа остављан у тор, бар да плаши вукове.

Дуги урлик

Једне ноћи све укућане пробудио је аветињски урлик животиње на самрти. Први се снашао очев стриц и са секиром у руци потрчао према тору. У тами је успео да у једном углу распозна већ мртвог вука, док се насред тора ваљало тамно клупко. Подигао је секиру и чекао. Кад се за трен клупко размрсило, муњевито је замахнуо и погодио вука посред лобање. Чапа се свалио на сламу у тору. Стриц је пришао да му погледа ране, али је нагло устукнуо – пас је оштро зарежао, никог није пуштао у близину. Ускоро је исцрпљен заспао и преспавао скоро 24 часа. У међувремену баба му је на ране ставила мелеме од трава.

Из борбе с вуцима Чапа је изашао с раздераним увом, лево око му је исцурило, а на врату су од рана остали дубоки ожиљци. Ускоро се опоравио, али више то није био онај исти Чапа. Ни живахан ни ревностан у одбрани свог царства, као да га се све то више није тицало. Ретко би се кад поиграо са оцем.

Тог лета у двориште су изненада банули пијани бугарски војници. Од бабе су одмах затражили ракије, а она је одговорила да нема. Чапа је прилетео бесно лајући и кидисао на непознате. Онда је онај најпијанији ударио бабу да је посрнула. У истом часу створио се ту Чапа, шчепао га зубима за раме и здерао му блузу и кошуљу с рамена. Линула је крв. Други војник је скочио и бајонетом убо пса у слабине. Отац тврди да такав урлик никад у животу није чуо. Чапа је поново кидисао, али га је војник у по скока зауставио револверским хицем у главу. Пас се пропео у ваздуху и његова мртва телесина тупо је ударила о тло.

Кад год би отац долазио до тог дела приче, очи би му се овлажиле, а брата и мене увек обузимала нека језа. Једном сам га упитао зашто никад више није држао пса. Замислио се и рекао:

– Мислим да бих тада изневерио Чапу.

Зоран ВЕЛИЧКОВИЋ
Гине Пајевић 2/4
35000 Светозарево
(Хонорар: 4.000,00)

ОРЛОВИ ЛЕТЕ И НИСКО

ОТМИЧАРИ С ВИСИНА

КОЛИКО ИМА ИСТИНЕ У ПРИЧАМА ДА ЏИНОВСКА ПЕРНАТА СТВОРЕЊА НАПАДАЈУ ИЛИ ОДНОСЕ ДЕЦУ?

Вероватно истинита прича: орао односи петогодишњу Мари Делекс у Швајцарској 1838. године.

Дежурни кривац за отмице: калифорнијски кондор, чији распон крила достиже готово три метра.

„Пре неколико дана у мојој школи десио се тужан догађај", записао је 1878. године један учитељ из Мисурија. „У последње време у нашој околини орлови су постали веома незгодни, јер односе прасад, јагањце и друго. Али нико није очекивао да ће покушати да отму децу. У уторак за време одмора група дечака налазила се мало удаљена од зграде, забављена кликерима. Тада је њихову игру прекинуо велики орао. Стуштио се одозго, зграбио Џемија Кенија, дечака од осам година, и одлетео с њим. Деца су завриштала и ја сам изишао из зграде. Орао је био толико високо да сам могао једино да чујем Џемијев јаук. Дата је узбуна, и од наших крикова и узвика и другог, орао је морао да испусти дете. Али канџе су биле толико зариене у њега, и пад је био тако јак, да је Џеми Кени усмрћен..."

Птица с роговима

То није, како показују приче из других крајева, једино такво злодело орлова. Године 1838. у швајцарским планинама је, док се играла са друговима, отета петогодишња девојчица Мари Делекс. Орао је није однео у своје гнездо – где је потера открила два орлића, с гомилом козјих и овчијих костију. Тек после два месеца један пастир је пронашао на стенама њено осакаћено трупло.

За Норвежанку Сванхилд Хантвигсен се прича да ју је, 1932, када је имала три године, отео орао и однео у гнездо. На срећу, неки људи су га на време угледали. Спасли су је. Одећа јој је била поцепана, али је прошла без иједне огреботине.

Повремено су стизала казивања о чудовишним створењима чији опис не одговара ниједној познатој птици. Понекад су те птице наводно наликовале џиновским летећим створењима која су ишчезла пре више милиона година.

Велике птице су чест мотив у тамошњим митовима. Индијанци Илини, на пример, насликали су на стени, код Алтона у Илиноису, чудовишну птицу „пиаса", за коју наводе да „може да прогута човека" и на коју су испаљивали „стреле и пушке кад би прелетела поред наших кануа". Слику су први видели мисионари-истраживачи у 17. веку. Према народу Илини, „пиаса" је прекривена крљуштима и има дуг реп, рогове и црвене очи. Може да се види само једном годишње, првог дана јесени, кад узлеће са реке да би себи пронашла пећину у којој ће презимити. Студенти повремено, све до данашњег дана, долазе да бде на литицама изнад реке Мисисипи. Ниједан још није видео птицу из бајке.

Трагови у снегу

Али зато Индијанци тврде да су видели једно друго велико пернато митско створење – гром-птицу. Индијанац из племена Оџибва Џемс „Црвено Небо" из Онтарија у Канади наводи: „Пре неколико лета видели смо гром-птицу. Била је велика, пуно већа од авиона за које данас знамо! Није клепетала крилима, чак ни једном. Била је одоздо бела, а одозго црна".

Казивања о џиновским птицама учестала су крајем 19. века. Неки Фред Мари из Пенсилваније наводно је 1882. године, видео јато птица које су „наликовале џиновском орлу мишару, с распоном крила

Догађај из Порторика: огроман орао напада радника Хуана Фелићијана 1975. године.

Неуспео покушај отмице: десетогодишњи Марлон с мајком, годину дана после напада грабљивице.

од пет метара". Тринаест година касније, 1895, у Западној Вирџинији нестала је десетогодишња Ленди Џанкинс. Мајка је девојчицу послала до суседа, али она тамо никада није стигла. Њени трагови откривени су у снегу. Били су густо изукрштани, као да се девојчица окретала и померала настојећи да се од нечега склони. Мештани су закључили да је Ленди однела велика птица.

Роберт Лиман, историчар из Пенсилваније, забележио је, 1940. године, да је на шумском путу код Кајудерспорта видео сметђу птицу високу један метар, с кратким вратом и кратким ногама. Када је она полетела, прекрила је наводно читав пут. Историчар верује да су раширена крила била дуга шест или седам и по метара. Лимен се чудио како тако велика птица уопште може да лети кроз шуму.

„Страшно створење"

У Канади се 1947. године дуго причало о џиновској црној птици са „савијеним кљуном, огромним канџама и очима великим као сребрни долар", која напада стоку. Нешто касније, и становници Сент Луиса у Мисурију спазили су неку џиновску птицу, за коју су у први мах мислили да је – авион.

После те поплаве казивања настало је дуже затишје. Двадесетак година касније, 1957, из САД је, поново из Пенсилваније, отишла у свет прича о сусрету са џиновском птицом с распоном крила између седам и по и девет метара! Године 1966. слични извештаји стигли су прво из Јуте, а затим из Западне Вирџиније, Охајо и Кентакија.

После још једног дужег предаха, 1975. године, десио се већи број смртоносних напада на животиње у Порторику. Кривци су биле велике птице „налик на кондоре". Те исте године радник Хуан Муњис Фелићијано испричао је како га је напало „страшно сиво створење, препуно перја, са дугим и дебелим вратом, веће од гуске".

Највећа птица позната научницима је албатрос-луталица, који се виђа само над јужним океанима. Он има највећи распон крила – 3,30 метара. По распону му је најближи андски кондор – три метра. Калифорнијски кондор је нешто мањи (2,70), али се сматра да не постоји више од четрдесетак примерака те ретке грабљивице.

Али чак је и кондор ситан у односу на птицу тераторн, која је ишчезла пре отприлике десет хиљада година. Сматра се, у ствари, да је то највећа птица која је икад живела на Земљи: била је дуга 3,30 метара, тешка око 75 килограма, с распоном крила од седам и по метара! (Њени фосили, стари између пет и осам милиона година, нађени су у Аргентини, Мексику и јужним деловима САД.)

Створење из бајки: цртеж птице „пиаса" на стени код Алтона у Илиноису.

Део предања

Крајем јула 1977. године, у близини Делаве у Илиноису виђено је како је велика птица украла прасе од око 25 килограма.

После неколико дана у илиноиском градићу Лондејлу, само 16 километара од Делаве, десио се чувени случај покушаја отмице једног дечака. Десетогодишњи Марлон Лоу играо се у врту своје куће жмурке. Изненада, с неба се на њега обрушила велика птица; очевици су видели још једну, која је остала да лети у висини. Птица је зграбила Марлона, али је дечакова мајка, удаљена само три метра, завриштала – и пернати нападач је истог тренутка испустио своју жртву, срећом са мале висине. Мајка је касније птицу описала као „веома црну, са белим прстеновима око врата".

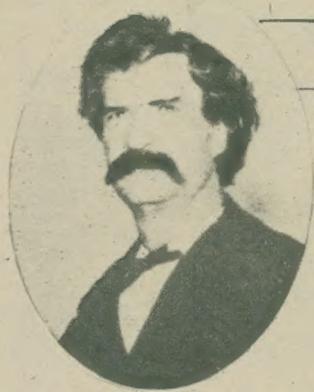
Марлон се тако спасао од велике птице, вероватно орла, али не и од људске злобе. Други дечаци, или можда и одрасле особе, узнемиравали су га после данима: подметали су му под веранду угинуле птице, исписивали неукусне пароле по околним зидовима и телефоном грубо се шалили. Наденули су му надимак „Птичји дечак". Због свега тога његова црвена коса ускоро је посивела. Заплашено дете читаву годину дана по мраку није смело да изађе из куће.

Прича о Марлону Лоу на неки начин је деловала отрежњавајуће. Она је показала да велики орлови или кондори понекад доиста могу да се устреме на децу, углавном без неких тежих последица.

Орнитолози, у чије добро познавање птичијег света не треба сумњати, тврде да су приче о џиновским пернатим нападачима непознатог порекла само део народних предања. Али, кажу, кад „орлови ниско лете" децу, ипак, треба чувати.

Е. ЈАКУПОВИЋ

Марка Твена још забрањују

Није фин тај ХАКЛБЕРИ Фин

ОМИЉЕНИ ДЕЧИЈИ ЈУНАК НАПУНИО ЈЕ СТО ГОДИНА

Одбор библиотеке из Конкорда (у држави Масачусетс) после кратке али веома жучне расправе донео је једногласну одлуку. „Доживљаје Хаклбери Фина" Марка Твена треба сместа забранити. Ту неморалну књигу писану искавреним језиком треба што пре повући из продаје а примерке из библиотеке уништити. Лујза Меј Аскот, председница одбора, апеловала је да њиховим примером пођу и у свим осталим америчким државама.

– Уколико Семјуел Лентхорн Клеменс не може да се досети ничег паметнијег и бољег за нашу децу чистог ума и високих моралних начела – рекла је Лујза новинарима – нек једноставно престане да пише за младеж. Такав писац нам није потребан.

Ово се догодило 1885, само месец дана по објављивању књиге.

А господин Клеменс, односно већ прослављени писац Марк Твен, у почетку запрепашћен одлуком убрзо је задовољно трљао руке. Пошто се у осталим америчким државама нико није одазвао на позив за забрану, сасвим је природно да су многи похрлили да купе књигу осуђену на ништавило и на протеривање из библиотека. За оно време Хаклбери Фин се продавао изузетно – за само неколико месеци плануло је педесет хиљада примерака.

Само су још псовке фалиле

– Ти ограничењаци из Конкорда (Марк Твен никада није имао длаке на језику) мислили су да представљају суд последње наде али, на срећу, грдно су се преварили. Нимало ме није дирнула њихова морална гимнастика, чак сам им за њу и захвалан јер ниједно моје дело није боље прошло код публике.

Вечити бунтовник Хаклбери Фин као да је од самог почетка био предодређен да ствара неприлике. Прво – самом писцу. Рођен у његовој глави заједно са Томом Сојером требало је да почне сопствену авантуру 1876. године када је Марк Твен почео да ради на рукопису. Али његов јунак, четрнаестогодишњи враголан, тешко се „рађао", мучио је свог духовног оца читавих седам година. На светло дана изашао је 1884. Пре него што оде на штампање требало му је и илустрацијом дати душу.

После се прихватио цртач часописа „Лајф" Кембел. Марк Твен није био задовољан Кембеловим Хаклбери Фином. Дечака је требало мало улепшати. То што се њему више свиђа да иде у прњама не значи да мора да буде и ружан. Нема разлога да буде непоетичан лик. Илустратор се потрудио да удовољи пишчевим жељама.

И издавач је био задовољан. Књига је требало да се појави у књижарама у право време, тј. пред крај године за време божићних празника, када се све више купује па и књиге. „Доживљаји Хаклбери Фина" су одштампани у тиражу од 25.000. Требало их је само разаслати по земљи. На срећу, у последњем тренутку кад је првих 250 примерака требало да напусти штампарију примећена је грешка која би Марк Твену направила још веће неугодности.

На једној од илустрација неко је (никад се није дознало чије је то масло) исписао скаредан текст пун жестоких псовки. Он је већ био познат као неко ко у књижевност уводи језик улице и не преза од граматичких грешака. Књижевним чистунцима се управо он учинио згодан за обрачуне и чекали су да Твен повуче следећи погрешан потез.

Уместо да се појави у децембру Хаклбери Фин се, америчким читаоцима, први пут осмехнуо фебруара 1885. Тако је једно од најчитанијих дела америчке књижевности доживело да се прво појави у Енглеској и то у року који је обећан читаоцима.

Хак у Холандији

Твен забрањује Твена

Књига је забрањена само у Масачусетсу. Међутим, критичари осталих држава потрудили су се да је сасеку. Скоро сви су на нож дочекали Хаклбери Фина; само је понеки редак глас устајао у његову одбрану.

На неки начин Хак је заиста био опасан по лажни морал америчког југа. Налазио се пред грађанским ратом (1861-65) углавном због обичаја и понашања којима ни ропство није било страно. Твен је уз помоћ враголастог и неукротивог Хаклберија исмејавао владајуће појмове о честитости и тако разот-

Хак у Немачкој

Хак у Француској

кривао двоструки морал цркве и друштва.

Хак је био сушта супротност фином дечаку лепих манира. Није волео школу, јурцао се по шуми уместо да иде на часове, мрзео је да иде у цркву, нису му се мрмљале молитве пре оброка, лагао је бесомучно кад је требало и, противно закону, заштитио једног Црнца. Црнац је његов пријатељ Џим. Заједно

Хак у Совјетском Савезу

плове низ Мисисипи. Обојица су побегуље. Један је побегао од оца грубијана, други од једне породице којој је продат као слуга, као роб породице која је с њим грубо поступала.

Схватљиво је што је пре сто година књига била у стању да узбурка духове, али је чудно да и данас има појединаца који је не остављају на миру. Иако је то једно од најпревођенијих дела америчке литературе (продато досад у 20 милиона примерака) у САД се и данас ова књига забрањује.

Пре три године Комитет за људске односе и управник школе „Марк Твен" (да иронија буде већа) у Фефексу (Вирџинија) препоручили су да се доживљаји „само избришу из наставног програма". Наводно, могло би да дође до забуне и да изазове осећања супротна од пишчевих намера. Предлагачима није јасно шта је хтео писац да каже. Међутим, читаоци врло брзо могу да схвате да Твен извргава руглу расне предрасуде. Треба само поменути један детаљ из романа. Хак и Џим покушавају да се докопају реке Охајо и тако дођу на територију где нема ропства, боље рећи где је оно укинуто.

Има појава да га и неке „морално узвишене" библиотекарке самоиницијативно повлаче с полица читаоница у којима раде. И то све да се добра деца не кваре.

Претпостављамо да сте и ви читали доживљаје Хаклбери Фина. Реците, искрено, има ли у тој књизи нешто што би могло да вас поквари, нешто због чега би такву дивну књигу требало забранити.

В. С.

2:1 ЗА ПАКАО

Мис Вотсон би сваки час рекла „Не мећи ту ноге, Хаклбери" и „Што си се тако згурио, Хаклбери? Седи право"; а мало после „Немој тако зевати и протезати се, Хаклбери – кад ћеш једном почети пристојно да се владаш?" И онда је почела да ми прича све о паклу, а ја јој рекох како бих волео да одем тамо. Онда се она просто разбеснела мада ја нисам хтео да је naљутим. Све што сам желео је да одем некуд, желео сам само промену... Она је почела да ми прича о рају и шта све има тамо. Рече како у рају сви по цео дан хо̀дају са харфом у рукама и певају, само певају, и увек ће тако певати. То ми се није свидело. Али нисам рекао ништа. Запитао сам је само да ли она мисли да ће и Том Сојер доћи тамо. А она ми рече да по свој прилици неће. Мени је то било веома мило зато што сам желео да он и ја увек будемо заједно.

(Мис Вотсон је стара жена којој је Хак, мала побегуља, поверен на чување и васпитање.)

ДА ЈЕ ХАРЕМ МАЊЕ БУЧАН БАРЕМ

...Харем је једна затворена кућа, мислим. Тамо је зацело галама као у дечјој соби. И мислим да се жене много свађају; и онда је бука још већа. Ипак, кажу да је Соломун био најмудрији човек на свету. Не дам ја за то ни паре. Ево зашто: зар би један мудар човек хтео непрестано да живи у хуци и буци? Не, то зацело не би хтео. Мудар човек би лепо сазидао фабрику, а после би могао фабрику да прода кад хтедне да се одмори.

ПАРЛЕЗ ВОУЗ ФРАНКАИЗ?

...Причао сам му о Лују Шеснаестом коме су некад одавно одсекли главу у Француској, о његовом синчићу Делфину, који би и сам био краљ, али су га ухватили и бацили у тамницу, а неки веле да је тамо и умро. Али, неки кажу да се избавио... и да је дошао у Америку.

– То је добро. Али њему мора бити тешко самоме, овде код нас нема краљева, ја ли, Хак?

– Нема.

– Онда он нема од чега да живи. Шта ће да ради?

– То не знам. Неки од њих добијају место у полицији, а неки уче свет како се говори француски.

– Шта, Хак, зар Французи не говоре као ми?

– Не, Џиме, ти не би могао да разумеш ништа што они кажу, ни једну једину реч.

– Како то?

– Ја не знам како али је тако. Извадио сам из једне књиге неке њихове бургије. Замисли, приђе ти неки човек и каже: Парлез воуз Франсаиз. Шта би ти помислио?

– Не бих помислио ништа, разбио бих му главу, то јест ако није белац. Не бих допустио ниједном Црнцу да ми тако нешто опсује.

– Којешта, није ти он ништа опсовао. Он те је само питао умеш ли да говориш француски.

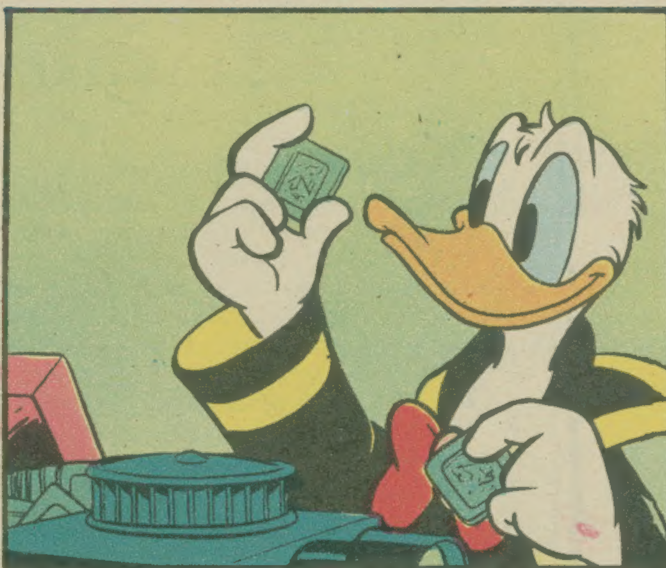
– Добро, зашто онда то није рекао?

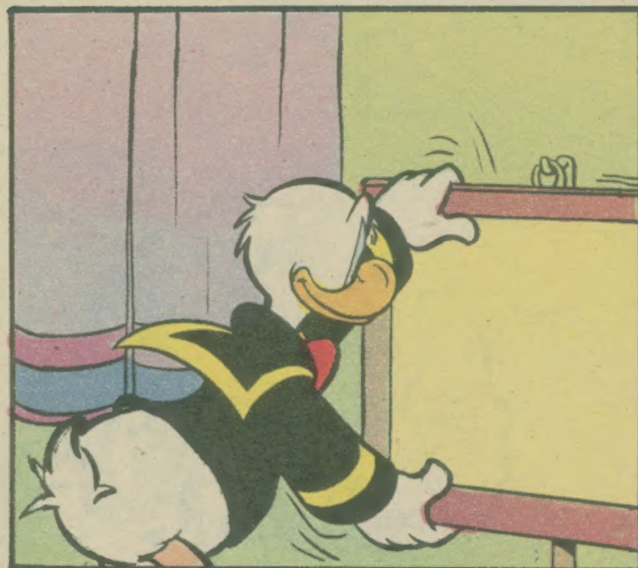
– Он **јесте** рекао то. Тако Французи кажу то.

(Сва три одломка узета су из књиге „Доживљаји Хаклбери Фина")

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

3/18

ЗА ЧИТАЊЕ НАГЛАС

ДЕРИШТЕ

Иван Ивановић Шапин, младић пријатне спољашности, и Ана Семјоновна Замбљицка, млада девојка с мало прћастим носом, стрчаше низ стрму обалу и седоше на клупицу. Клупица је стајала сасвим крај воде, међу густим жбуњем младих врба. Дивно местанце! Кад седнете ту, онда сте скривени од света – виде вас само пауци – пливачи, који као муње јуре по води.

Млади људи су били наоружани удицама, ручним мрежама, теглама са глистама и осталим рибарским прибором. Чим су сели, одмах су почели да пецају.

– Веома ми је мило што смо већ једном насамо, – поче Шапин, осврћући се. Имам да вам кажем много тога, Ана Семјоновна... Врло много... Кад сам вас први пут видео... Риба вам трза... Ја сам тек тада схватио зашто живим, разумео сам где је мој идол коме треба да посветим свој часни, трудољубиви живот... Мора да је нека велика... Кад сам вас видео, ја сам први пут заволео, страсно заволео! Чекајте, не вуците... Нека мало боље тргне... Реците ми, драга моја, преклињем вас, могу ли рачунати – не на узајамност, не – тога нисам достојан, ја не смем на то ни помишљати – могу ли се надати да... Вуците!

Ана Семјоновна је тргла увис удицу и узвикнула. У ваздуху блесну сребрнастозелена рибица.

– Боже мој, буцов! Јао, ах... Брже! Откиде се!

Буцов се откачи са удице, поче да скаче по трави ка својој родној стихији – и... бућ у воду!

У потери за рибом Шапкин, место рибе, случајно ухвати руку Ане Семјоновне и случајно је притиште на своје усне... Она је отрже, али већ је било касно: уста се случајно слише у пољубац. Све се десило некако изненада. После првог пољупца дошао је други, затим заклетве, уверавања... Срећни часови!

Уосталом, у овом земаљском животу нема ничега апсолутно срећног. Срећа обично већ у самој себи носи отров, или је трује нешто споља. Тако је било и овога пута. Док се млади пар љубио, наједном се зачу смех. Они погледаше према реци и претрнуше: у води до појаса стајао је један голишав дечко. То је био Коља, гимназијалац, брат Ане Семјоновне. Стајао је у води, гледао овај млади пар и обешењачки им се смејао.

– А-а-а... љубите се! – рече он. – Добро, добро! Казаћу мами.

– Ја се надам да ћете ви, као поштен човек... – промуца Шапин, поруменевши. – Шпијунирати је подло, а тужакати ниско, гнусно и одвратно... Ја сматрам да ви, као частан и племенит човек...

– Дајте ми рубљу, па вас нећу одати! – рече племенити човек. – Ако не дате казаћу.

Шапин извади из џепа рубљу и даде је Кољи. Овај стиште рубљу у мокру песницу, звизну и отплива. А млади пар се овога пута више није љубио.

Сутрадан Шапин донесе Кољи из вароши бојице и лопту, а сестра му поклони све своје кутијице од пудера. Затим су му морали поклонити и дугмад са псећим њушкицама. Неваљалом дерану се очевидно све то веома допадало, па, да би искамчио што више, он их поче непрестано вребати. Куд Шапин са Аном тамо и он! Ниједног часа их, јаднике, није остављао саме!

– Битанга! – шкргутао је зубима Шапин. – Како је мали, и како је већ велики нитков! Шта ли ће тек касније бити од њега!

Целог јуна Коља није дао мира сиротим љубавницима. Он им је претио да ће их тужити, пратио их је, изнуђивао поклоне и увек му је било мало, тако, да је већ почео да говори и о – џепном сату! Па шта мислите? Морали су чак и сат да му обећају!

Једном, за време ручка, баш кад донесоше колаче на сто, он намигну на Шапина и запита га:

– Оћу л' да кажем? А?

Шапин поцрвене као рак и поче место колача да жваће салвет. Ана Семјоновна се нагло диже од стола и побеже у другу собу.

Ето, у таквом су се положају налазили млади људи до краја августа, све до оног дана, када је најзад Шапин испросио Ану. О, ала је то био срећан дан! Пошто је разговарао мало са родитељима Ане Семјоновне, и добио пристанак, Шапин пре свега потрча у башту да нађе Кољу. Кад га је нашао, умало што не заплака од радости, па зграби неваљалца за уво. Притрча Ана Семјоновна која је исто тако тражила Кољу, па га и она ухвати – за друго уво. Требало је само видети какво се уживање огледало на лицима заљубљених, док је Коља плакао и молио их:

– Мили моји, рођени моји, нећу никад више! Јао, јао, опростите ми!

Касније су и Шапин и Ана признавали да за све време, док су били заљубљени, нису никад били тако срећни, нису ниједном осећали такво неописиво блаженство, као у тренутку кад су вукли то дериште за уши!

Антон Павлович Чехов

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

ДА ЛИ ЗНАШ,

За свако питање дата су два или три одговора од којих је само један тачан. На вама је да откријете онај прави.

За најтежа питања дозвољено је тражити помоћ од укућана и суседа.

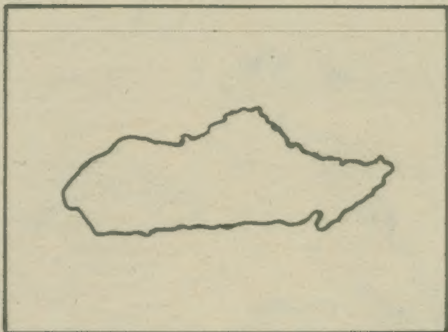
1. На слици је познати глумац немог филма:
   - **Серафино**
   - **Валеријано**
   - **Валентино**

中華人民
共和国出土
文物展览

3. Слова припадају азбуци:
   - **Непалаца**
   - **Кинеза**
   - **Тајланђана**

5. Телефон је пронађен:
   - **средином 19. века**
   - **крајем 19. века**
   - **почетком 20. века**

2. Ово су обриси једног од највећих острва на свету:
   - **Маурицијуса**
   - **Мадагаскара**
   - **Мауританије**

4. У страној кованици **ото-рино-ларинго-логија,** на уво се односи:
   - **ото**
   - **рино**
   - **ларинго**

6. Београдска група „Електрични оргазам" издала је 4 албума. Колико има чланова:
   - **три**
   - **четири**
   - **пет**

ДА ЛИ ПАМТИШ...

7. Која је грабљивица у средњем веку највише коришћена за лов:
- **соко**
- **јастреб**
- **орао**

8. Оскудан купаћи костим са врпцама и „прегачицом стида" зове се:
- **танка**
- **танга**
- **конга**

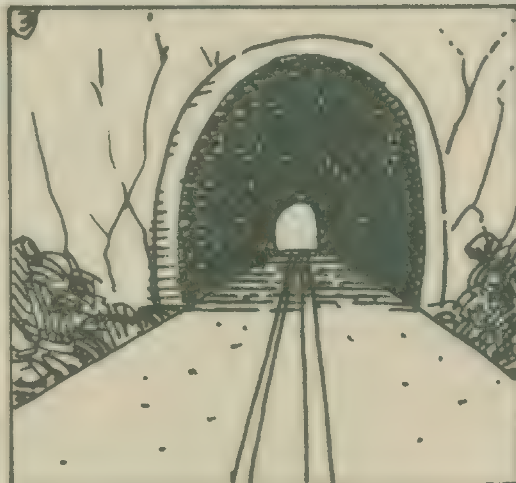
„Реч смрт: хвала јој што
ме још не пречи
да волим самог себе
и да се дивим
својој људској моћи.
да изговарам речи".

*

9. Горње стихове написао је наш рано преминули песник Бранко:
- **Радичевић**
- **Крсмановић**
- **Миљковић**

10. Барељеф је од „обичног" рељефа:
- **плићи и нижи**
- **дубљи и виши**

11. Најдужи ауто-тунел у Југославији налази се
- **на Хвару**
- **код Постојне**
- **под Учком**

12. Новчаница на цртежу је:
- **канадска**
- **аустралијска**
- **енглеска**

Решење Забавниковог квиза:

1 – Валентино, 2 – Мадагаскара, 3 – Кинеза, 4 – ото, 5 – крајем 19. века, 6 – четири, 7 – соко, 8 – танга, 9 – Миљковић, 10 – плићи и нижи, 11 – под Учком, 12 – енглеска.

НА ЛИТИЦИ

Била једном три медведа... почео је да прича Џорџ Томпсон трудећи се да му глас звучи безбрижно.

- Дај нешто друго, тата! - узвикнуше деца углас. - Ово смо чули већ двапут!

Било је то заиста необично место за причање бајки. Џорџ и његова деца - осмогодишња Линда, шестогодишњи близанци Филип и Роџер и четворогодишњи Џералд - налазили су се на једној оштрој стени обавијеној маглом, а 25 метара испод њих, у тами, хучали су морски таласи.

- Па, добро - рече Џорџ. - Причаћу вам онда о Биберчету. Било је то...

– СЛУШАЈТЕ ПАЖЉИВО! – РЕЧЕ ЏОРЏ ТОМПСОН ДОК СУ СЕ ДЕЦА ПРИЉУБЉЕНА УЗ СТЕНУ БОРИЛА СА СНОМ. – ИСПРИЧАЋУ ВАМ ПРИЧУ О ЧАРОБНОМ ПОШТАРУ...

Јутро 28. новембра 1970. године било је тако ведро да је просто мамило на купање. Породица Томпсон из Њукеја у југозападној Енглеској напунила је торбу храном и отишла на плажу Пар Сендс. Џорџ Томпсон који се на овој обали играо још као дечак изабрао је управо зато што ју је познавао. Али, оно што се касније догодило показало је да је не познаје довољно!

Стигли су на плажу нешто пре један. Зачас су испразнили торбу, а затим се бацили на пливање и скупљање шкољки. Тако је прошло неколико часова, а онда Џорџ рече:

- Треба да се вратимо. Почиње плима.

Али, вода је надошла брже него што су очекивали. нису се још ни спремили за полазак, а плима их је већ одсекла од копна.

Џорџ се трудио да не покаже забринутост.

- Добро је што сте понели гумене чизме - рекао је деци. - Попећемо се на ону стену.

Била је то хридина звана Спит Поинт чија би окомита литица могла задати муке и искуснијим планинарима. Џорџ је знао да им успињање неће бити лако, нарочито његовој жени Шели која је на ногама имала само сандале. Али, вода је надолазила све више и другог излаза није било.

У почетку је пењање ишло лако, деца су се чак и забављала, али, после петнаестак метара Шела изјави да не може даље.

- У овим сандалама сам као боса! Продужите, ја ћу остати овде!

Џорџ је рекао деци да се ухвате за њега и наставио да се пење. Прешли су тако још десет метара, а онда наиђоше на један испутст обрастао травом. Видевши да је покривен дебелим слојем земље Џорџ рукама ископа рупе које ће им послужити као упориште, а затим сви стадоше на избочину. Џорџ се окренуо и викнуо:

- Шела, јеси ли добро?

- Јесам, Џорџе! - Глас јој је звучао чврсто и прибрано. - Само ме боле стопала...

У том положају провели су читавих неколико сати. Почела је да пада киша, магла је постајала све гушћа, али су и даље могли да виде пучину. У једном тренутку Џорџ угледа у даљини неки рибарски чамац. Скинуо је кошуљу и почео да маше али, на његово запрепашћење, рибари су му само одмахнули и продужили својим путем. „Глупаци" помисли он. „Верују да смо туристи и да се пењемо из забаве"!

Управо је почело да га хвата очајање, кад му поглед на дечије гумене чизме даде једну идеју: запалиће их и направити толики дим да ће их неко сигурно опазити!

- Дакле, децо - рече он тобоже весело - сада ћемо да запалимо малу логорску ватру!

Деца се нису нимало одушевила кад су схватила да ће за ту ватру бити потребне њихове чизме, али су их спремно изула и пружила оцу. Џорџ је потрошио пола кутије шибица док је успео да запали једну чизму и произведе мало дима. Узалуд. Киша је, додуше, престала, али је магла била толико густа да нико није могао да примети Џорџове сигнале.

Ближила се ноћ. Необични „планинари" били су уморни, а мали испуст на ком су стајали постајао је све клизавији. Одоздо се зачуо глас:

- Џорџе, како сте?

Томпсон је погледао у дубину, али од магле није могао да види Шелу. Ипак, њен глас га је охрабрио. Требало је некако спречити да децу обузме сан: ако би и на тренутак задремали, сурвали би се са стене.

- Слушајте ме пажљиво - рече он. - Испричаћу вам причу. Била једном три медведа...

Сати су одмицали, пао је и мрак. Пошто је испричао све бајке којих је могао да се сети, Џорџ је очајнички измишљао нове и нове. Деца су га слушала сањивих очију. Машта му је радила као никад раније. Измислио је чаробног поштара (и сам је једном био поштар) у чијим се рукама писма претварају у кесе пуне злата, затим замак од слаткиша у ком свако дете које не заспи добија велике лутке, астронауте и ватрогасна кола на навијање, и тако даље...

Већ му је понестајало идеја кад поново зачу Шелин глас:

- Џорџе, изгледа да се вода повлачи! Кренућу да потражим помоћ. Ти остани с децом и пази да не задремају!

Џорџ уздахну и поче из почетка:

- Био једном...

* * *

У 4 ујутро Џорџ је још говорио кад изнад себе у магли примети жуте и наранџасте светиљке. Одмах затим заслепи га блесак рефлекторске лампе.

Била је то спасилачка екипа обалске страже из оближње луке Пар Харбор. после километар и по пешачења, крвавих, изранављених стопала, Шела се домогла њихове станице и обавестила их о невољи која је снашла њену породицу. И ево, чланови екипе већ су стајали на врху стене и бацали Џорџу и његовој деци уже помоћу које ће се спустити на земљу.

Тако се, као у Џорџовим бајкама, све добро завршило.

П. С.

ПРЕД ЊИМ ЈЕ ДРХТАО ЦЕО СВЕТ

МАЧ ЗА СВА ВРЕМЕНА

Вукући га снажно за узде, трговац из Арабије покушавао је да умири великог, црног ждрепца који се бесно пропињао на задње ноге.

– Стигли смо пред двор Филипа Македонског, а ти си ат кога једино краљ може да јаше – шапутао је човек вранцу.

– За тебе ћу овде добити лепу награду...

Али, када је краљ Филип II Македонски угледао помамног коња, рекао је:

– Не желим да купим коња кога нико не може да јаше!

Посматрајући безуспешне покушаје неколико коњушара да обуздају Букефала, како се коњ звао, Филипов син Александар, снажан и храбар младић, обрати се оцу:

– Дозволи да ја покушам. Ако успем – платићу цену коју трговац тражи.

А шта ће остати мени?

Краљ је пристао и Александар се пажљиво приближио животињи. Одмах је приметио да се пастув плаши сопствене сенке па га вешто окрену главом према сунцу, умири и скочи му на леђа. Када се уплашени коњ пропео, сви присутни дворјани престрављено су крикнули. Али, Александар га је брзо смирио и укротио. Јахао је Букефала мирно и сигурно као да се одавно познају.

Ово је позната илустрација о неустрашивости младог Александра који је увек жалио што живи у сенци моћног оца.

Образовању и васпитању свога сина, будућег наследника на престолу и у освајањима, који је рођен крајем јула 356. године пре нове ере, краљ Филип II Македонски је посветио велику пажњу.

Дечаку је први учитељ био славни Леонида, који је настојао да га строгошћу навикне на умереност, штедљивост и изузетне физичке напоре. Кад је мали Александар напунио тринаест година, отац му је за учитеља поставио никог другог до чувеног Аристотела, највећег мислиоца старог века, човека који је сажео и средио готово све знање свог времена.

Свестрано образовани Аристотел нарочито се трудио, и у томе успевао, да код дечака развије снажан осећај припадности хеленском народу. Та привржeност будућег великог освајача није никад избледела.

Међутим, 340. године, кад Филип свог шеснаестогодишњег сина постепено уводи и у државне послове, престаје и Аристотелова настава. Јер, нестрпљивом и срчаном младићу мисли су све више окренуте ка освајањима. Већ тада се често јадао: „Ако мој отац настави са својим победоносним походима, ја нећу моћи да покорим и освојим ништа значајно!"

Са штитом славног Ахила

Филип је убрзо освојио Грчку и тако ударио темеље моћне македонске империје. Раме уз раме са оцем, у бројним освајачким бојевима учествовао је и млади Александар, калећи се у крвавим биткама у неустрашивог ратника. Већ тада се видело да је Филип био сасвим у праву кад је, гледајући како је Александар укротио Букефала, рекао:

– Сине мој, тражи себи друго краљевство. Ово, које ти остављам, није те достојно!

Кад је 336. године пре н.е. краљ Филип убијен, Александар је имао двадесет година. У мутној игри и покушајима многих да се домогну престола, млади престолонаследник је био најбржи и највештији. Прекаљеног ратника, који је својом храброшћу и мачем увек давао пример другима, војсковође и сва моћна македонска војска прихватили су са одушевљењем. За младог, неустрашивог краља и освајача његове војсковође су имале обичај да кажу да је „миљеник богова који трчи као зец, а бори се као лав".

Поверење прекаљених ратника није било безразложно. Александар је брзо, у крви, угушио устанак у Грчкој. Наредио је да се храмови и друге јавне грађевине сачувају неоштећени, сећајући се, вероватно, свог учитеља Аристотела.

А затим је, командујући војском од 35 хиљада искусних ратника, незадрживо кренуо на Исток, у освајања каква готово нису забележена у историји.

Стигавши до древне Троје, Александар је принео жртву Ахилу и Хектору и са собом понео штит за који се веровало да је припадао Ахилу. Натерао је у бег Персијанце и пребацио своје снаге у Гордион у Фригији, да би се ту припремио за даље освајање.

Чвор за легенду

Док се одмарао у свом шатору, дошао је гласник и известио га да у граду постоји чвор који до сада нико није успео да раздреши. За необични чвор се веровало да ће онај ко га размрси освојити свет.

Био је то изазов коме плаховити Александар није могао да одоли. Узјахао је на свог нераздвојног Букефала и отишао да покуша оно што није пошло за руком никоме пре њега. Неко време је покушавао да рукама раздреши замршено клупко, а онда је бесно исукао мач и пресекао га једним ударцем. Александар је био усхићен, уверен да је то добро и сигурно предсказање да ће заиста освојити свет.

Подигао је трупе на ноге и јашући на челу готово бескрајне колоне упутио се на југ Сирије где су му се још једном супротставили Персијанци које је предводио цар Дарије III.

Али, и бројни персијски ратници били су слаба препрека за неустрашивог младог освајача. Дарије III је чак побегао с бојишта, оставивши на њему свилени шатор и неколико жена. Александар их је заробио, али је строго забранио да им се било шта учини нажао.

Његова храброст и моћ његове војске прочули су се по целом, тада познатом, свету и све државе и владари дрхтали су у страху пред незадрживим војсковођом. Освојио је Сирију и дошао до Египта где је основао град који је по њему добио име Александрија. Затим се вратио у Месопотамију, освојио Вавилон и Сусу проширивши своју империју све до реке Инд.

И поред великих победа које су далеко премашиле све битке и освајања његовог оца Филипа, Александар је постајао све ћудљивији и напраситији. Почео је да, без разлога, убија чак и најближе сараднике и слуге.

Дубоко верујући да га свет мора обожавати и да је „највећи од свих богова", изненада је, од грознице, умро у тридесет трећој години живота. Цела његова армија лагано је, у дугачкој колони, прошла поред одра свог војсковође.

НЕШТО НАС ГУШИ У ДУШИ

ЗАШТО СЕ ПЕТАР М. ОКРЕЋЕ ОКО СЕБЕ

ПСИХИЈАТАР ВАМ ГОВОРИ О ПРИСИЛНОЈ НЕУРОЗИ

Петар М. из малог места у Србији имао је једну чудну навику. У току партије покера, а дотични је био дежурни коцкар, на свака два сата, напуштао је привремено своје суиграче. У тихој просторији, далеко од очију посматрача, трипут би се окренуо око своје осовине, да би се одмах затим умирен враћао својој коцкарској страсти. Необична навика Пере М, иначе обичног примерка људске врсте изван коцкарског стола, родила се изненада десетак година уназад. У вишедневној партији покера губио је доста новца. У једном тренутку срећа му се осмехнула и повукао је један не тако велики улог. Махинално је устао и окренуо се неколико пута око себе. Од тог тренутка Талија му је повратила своју шкрту наклоност и почео је непрестано да добија. Али, срећа је наплатила и свој дуг: зарадио је пролазно „лудило" које психијатри називају присилна неуроза.

Голубови и људи

Иако није забележено да су голубови ревносни играчи на срећу, примећено је да, попут људи, могу под одређеним околностима, да испоље чудно понашање. Чувени амерички психолог Скинер радо је окупљеним научницима показивао своју вештину. Успевао је да, у року од само неколико минута, научи голубове да се крећу по путањи у облику броја осам. Поступак је био прост. Кад год би голуб направио покрет који одговара замишљеној путањи, добијао би зрно хране. У случају одступања од путање награда би изостајала. Касније су голубови правили осмице иако им Скинер није давао награде за њихово кретање. Очигледно је да су потпали под „сујеверје" или стекли „предрасуду" да ће њихово понашање бити награђено. Иако нам није познато да ли се Петар М. бавио голубарством, примећујемо да је између понашања голубова и коцкара постојала једна битна разлика. Наиме, и голубови и човек показивали су склоност ка „бајању".

Међутим, између животиња и људи постоји једна битна разлика. Описане чудновате радње код људи су, често, удружене и са наметнутим мислима, идејама и подстрецима разних врста. Често веома непријатним, болним и морално неприхватљивим. Побожан човек у храму божјем одједном осети потребу да гласно узвикне „Бога нема". Миран, повучен човек пожели да ошамари случајног пролазника. Ревностан пак студент да на предавању узвикне: „Професор је идиот". Такве мисли углавном нису знак постојања лудила. Познати британски психолог Рахман испитивао је заступљеност присилних мисли код људи који никада нису тражили психијатријску помоћ. Нашао је интересантну ствар. Педесет одсто људи имају, с времена на време, пролазне присилне мисли, идеје и подстреке или су принуђени да изводе одређене бесмислене радње. Обично трају неколико секунди или неколико минута, јављају се спонтано, као што смо видели у посебним приликама. Човек их одбацује и брзо заборавља. Међутим, код малог броја људи (отприлике три на хиљаду) присилности постају саставни део живота. Боље рећи, срж живота. Тада говоримо о болесним присилностима.

Болесне присилности

До одласка на свакодневни посао Милан К. морао је, из унутрашњих разлога, да се повинује следећој рутини:

Устајање у 2 h

Јутарња тоалета од 2 до 3 h

Бријање од 3 до 4 h

Умивање и прање зуба од 4 до 5 h

Облачење од 5 до 6 h

Поправљање несавршености од 6 до пола 7 h

Овај вид неурозе назива се стручно „присилна спорост". На сву срећу је ретка, јер можемо да замислимо кроз какве је муке пролазио ревностан службеник трудећи се да обави принудни ред и распоред свој а да при томе не закасни на посао. Један други пацијент је имао присилу да све ствари и појаве око себе гледа „са пола ока", чак је и професионалцу психијатру тешко да разуме о чему је реч у овом случају. Једна жена је, на пример, била принуђена да непрестано, и дању и ноћу, држи комад хлеба у устима. Иако, на изглед, безазлена, присила је имала страшне последице: отечене десни, испадање зуба, поремећај стомачних сокова, гојење и кривљење лица.

На сву срећу, присилности овакве врсте су ретке. Уобичајене и донекле честе су присиле попут непрестаног прања руку, бројања свега и свачега и општег проверавања.

Леди Магбет спира грех

„Напоље проклети гаде. Напоље кажем!

Зар ове руке неће никада бити чисте?

И даље миришу на крв"

Тако је, по Шекспиру, Леди Магбет покушавала да непрестаним прањем руку опере и кривицу због убиства Дункана. Иако се тешки греси не спирају водом, грешна госпођа је била принуђена да пере руке „од сада до вечности".

Моји пријатељи су склони да присилну неурозу тумаче осећањем кривице у вези са фамозним Едиповим комплексом, али чини се да је ствар много једноставнија. Зар нам то нису показали голубови и коцкар Петар?

Јездимир ЗДРАВКОВИЋ

ТРАЖИ СЕ МРАВОЈЕД МАЛКО БЛЕД

Оглас на једној бандери у Сан Франциску: „Изгубљен: јужноафрички мравојед – кућни љубимац. Опис: у основи свакидашњи, обични мравојед. Подугачак, ружичаст, има рило, један реп, местимично длакав, не претерано привлачан. Гега се видно шепајући на десну задњу ногу. Одазива се на име Серђо. Последњи пут виђен како доконо шетка улицом Сакраменто. За собом вуче каиш са лажним драгим камењем дугачак један метар. Награда: отарасили сте се напасти!"

ИЗВИН'ТЕ, А ВАШ БРОЈ?

По правилу, није нарочито компликовано да човек, у Санта Феу у Њу Мексику, добије и други телефон. Ни Пол Вилсон није имао неких посебних тешкоћа, изузев што је дошао у неприлику да на глупо питање сасвим занеми.

Неколико дана пошто је поднео молбу, позвала га је службеница телефонске компаније и обавестила да је све у реду осим што је заборавио да испуни једну рубрику у формулару. „Зовем вас да ми кажете ваш број телефона". Пол је остао без речи.

ПОПУСТ ЗА ЋЕЛАВЕ

У Милану, у фризерском салону за мушкарце Нина Пене муштерије са „мањком" косе имају предност. Наиме, Нино је помислио да је неправда да исту цену за шишање плаћају и ћелави и „космати". Увео је мерач времена – сада у његовом салону људи плаћају услугу по дужини времена које Нино утроши да би их ошишао. У просеку, проћелави мушкарци сада плаћају троструко мање него космати.

Нисмо сазнали да ли берберин Нино Пене то чини зато што је добра душа или ћелава глава.

ШАПТАЊЕ НА ГРЕШНО УВО

За купце, велике робне куће и самоуслуге су рај – има свакакве робе. За продавце и послодавце су, опет, оваква места истинска мука. Свакодневно се ту нађе на десетине оних који ставе неку стварчицу у џеп и „забораве" да је плате. У радњама се против крађе довијају на свакојаке начине. Однедавно су у Америци смислили нов добар метод.

У свим одељењима чује се тиха пријатна музика. То и не би била баш нека новост. Одсад „кроз" ову лаку музику, на сваких неколико минута, један глас изговара шапатом: „Ја нисам лопов, никад ништа не бих украо!" Купци ову шаптаву поруку упијају у себе.

Да је метод добар потврдили су статистичари.

Од сто оних који су раније били „заборавни" 37 се предаје лакој музици и свом „тешком" поштењу.

НА ЖАЛОСТ, ДЕВОЈЧИЦА!

Колико кошта да кошта, пресрећни будући отац Јорданац Насбилах Џеди био је спреман да плати услуге видовњака коме се обратио. Када су на крају поравнали рачуне, испало је да су повисоки и да ће Насбилах морати да прода своју агенцију за изнајмљивање кола како би подмирио дуг. Ту Насбилаховим невољама није био крај.

Видовњак му је обећао да ће добити сина и да ће овај једнога дана постати велики светски вођа. Испоставило се, међутим, да ће Насбилах на великана у породици морати да попричека. За почетак му се родила девојчица.

Ипак се више исплати бити видовит него затуцан!

БУЂЕЛАРСКА БОЛЕСТ

У Америци се јавила нова болест али, на сву срећу, вероватно нема изгледа да се прошири и на Стари континент. О чему је реч? У САД су бројни људи који обожавају све могуће кредитне картице (American Express, Diners, Euro Check...) Природно, све их носе са собом у новчанику. Буђелар се „угоји", отежа и належе на такозвани nervus ishiaticus (ишијасни нерв који се протеже по стражњој страни ноге, од крста до пете). Ако сте мислили да је шала, варате се. Ову болест „открио" је др Елмер Луц из „Сент Мериз" болнице у Њу Џерсију и дао јој назив: ишијас кредитних картица!

Досад су многи били болесни док не напуне буђелар. Ето, одсад оболевају што га препуне.

ВЛАСНИШТВО: НОЈЕ И СИНОВИ

Бар када су САД у питању, тешко би се, кажу, могло наћи осигуравајуће друштво с богатијом архивом поморских несрећа од оног који има „Атлантик мјучуел иншуренс компани". Колико да се и сам увери у стање ствари, неки радознали студент пожелео је да му компанија да све податке о Нојевој барци.

Одговор који је добио: „Саграђена 2448. пре н.е. Чемпресово дрво, накатранисана споља и изнутра. Дужина 300 лаката (дужина од лакта до врха средњег прста – 45,72 cm); ширина 50 лаката, висина 30 лаката. Три палубе. Превозила животиње. Власник: Ноје и синови. По последњем приспелом извештају насукана на планини Арарат".

После свега, ко још да каже како „Атлантик мјучуел иншуренс компани" нема најдетаљнију архиву у САД? У њој има и чега никад није било...

БЕБЕ – ПОМОДАРКЕ

Неке бебе се модирају од рођења. У Јунион меморијал болници у Балтимору новорођени дечаци и девојчице, сем пелена, обавезно добијају и мајице са одштампаном поруком, ружичастом за девојчице, плавом за дечаке: „рођен(а) сам у Јунион меморијал болници".

На леђима једна мајка је дописала: Ако је тако, преповијте ме!

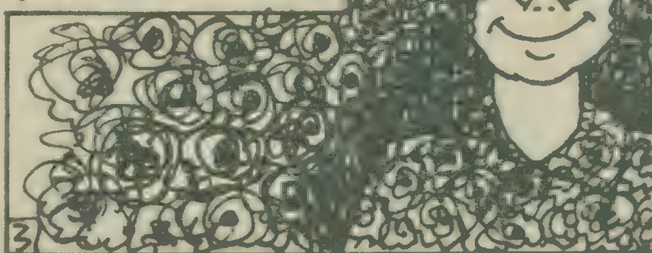

КИЛОГРАМ ХРИЗАНТЕМА, МОЛИМ!

Ако у Јапану тражите хризантему, немојте се зачудити ако је нађете у бакалници. У Земљи излазећег сунца сасвим је обична ствар да се овај цвет (додуше без латица) једе. Прокува се, полије сирћетом и шећером и – ето укусног залогаја. Јапанци хризантеме називају кику и једу их у сласт. Постоји око пет хиљада различитих кику али то није и једини цвет који се може наћи на трпези. Они једу и корен љиљана а посластица им је трешњин цвет; додуше, њега пију као чај.

Ако желите дуже да живите и да и у старости изгледате млади и без бора – једите кику!

Ваше ће здравље просто процветати.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

БЕЗ БРИГЕ, ГОС'Н ХОГАРЕ, ТО СУ САМО РЕКВИЗИТИ...

...ЗА НЕУРЕДНЕ ПЛАТИШЕ!

А САДА ДА ПРЕЂЕМО НА ВАШ ПОРЕЗ! ТВРДИТЕ ДА СТЕ ИМАЛИ ОБЈЕКТИВНИХ ТЕШКОЋА...

ТАЧНО! НАШ УЛОВ ЈЕ БИО МРШАВ!

И ЗАТО СТЕ ЗАТРАЖИЛИ СМАЊЕЊЕ ПОРЕЗА!

МОРАО САМ! ШТА ДРУГО МОГУ?

ПА, АКО БИХ УСВОЈИО ВАШ ПРИГОВОР...

...ОНДА БИ ВАШ ОВОГОДИШЊИ ПОРЕЗ БИО 150 ЗЛАТНИКА!

БРЗО! ДРЖИТЕ ОВО!

ЗАШТО?

БИЋЕ МИ ЛАКШЕ ДА ВАМ ПЛАТИМ!

DIK BROWNE 5-20

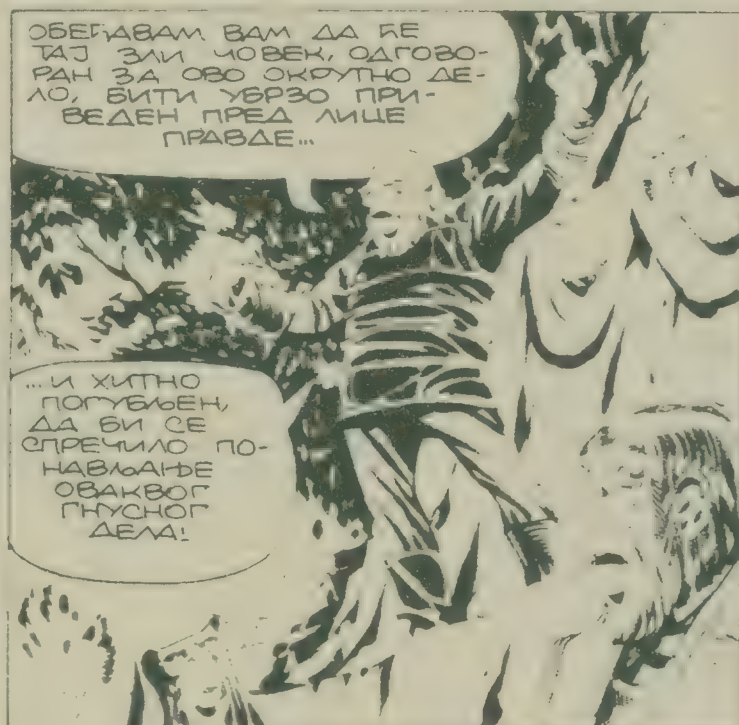
5-20

ПЛАНЕТА МАЈМУНА: ЗАБРАЊЕНА ЗОНА III ДЕО

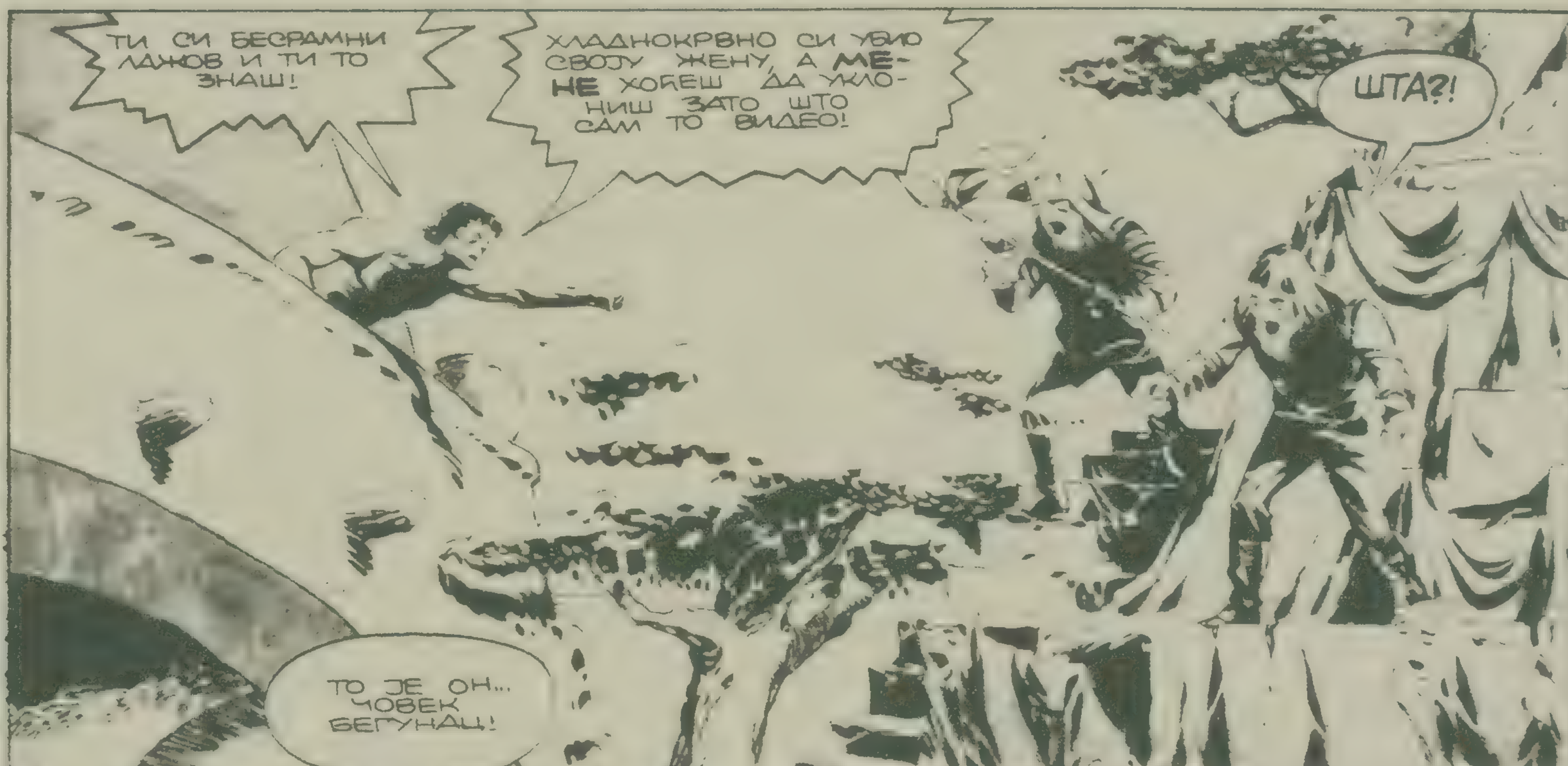
ЦРТАЈУ: M. Esposito, M. Ploog, G. Tuska, M. Chiaramonte
ПИШУ: D. Moench, E. Lawrence, D. Johnson, G. Gerani

ТИ СИ БЕСРАМНИ ЛАЖОВ И ТИ ТО ЗНАШ!
ХЛАДНОКРВНО СИ УБИО СВОЈУ ЖЕНУ, А **МЕНЕ** ХОЋЕШ ДА УКЛОНИШ ЗАТО ШТО САМ ТО ВИДЕО!
ШТА?!

ТО ЈЕ ОН... ЧОВЕК БЕГУНАЦ!

ЏЕЈСОНЕ, СКЛОНИ СЕ! НЕ БУДИ ЛУД...
ТИ СИ ОЛОШ, БРУТУСЕ! КАО МИНИСТАР СИГУРНОСТИ, ЗАКЛЕО СИ СЕ НА ЗАКОН И РЕД... АЛИ, КАО ТАЈНИ ВОЂА ГОРИЛА ОДМЕТНИКА, ТИ СИ УБИО СВОЈУ ЖЕНУ!
ЗАШТО НЕ УХАПСИШ САМОГ СЕБЕ?!

СТРАЖА! СТРАЖА!
УХАПСИТЕ **ОДМАХ** ЧОВЕКА БЕГУНЦА!

ЕНО ГА НА КРОВУ!

КЛАУДИЈУСЕ, ГДЕ СИ?! ЈА СЕ БОЈИМ...
А ТИ, КСАВИЈЕРЕ, ТИ КУКАВНА НИШТАРИЈО... ЗАР НЕ ВИДИШ ШТА БРУТУС РАДИ - СЕЈЕ МРЖЊУ! ЗАР НЕ ВИДИШ...
...КАКО ЖЕЛИ ДА ИСТРЕБИ ЧИТАВУ ЉУДСКУ РАСУ?!
ПУЦАЈТЕ!
ШТ-ШТА СЕ ДЕШАВА? ШТА ДА РАДИМ?
ЗА МНОМ, КСАВИЈЕРЕ, ПРЕ НЕГО ШТО РУЉА ИЗМАКНЕ КОНТРОЛИ!

ТАКО ТРЕБА, КСАВИЈЕРЕ... ШМУГНУТИ И САКРИТИ СЕ! ТИ СИ КРИВ КОЛИКО И БРУТУС!
ФИКТ!

ШТА ЈЕ С ВАМА, БУДАЛЕ?!
ГАЂАЈТЕ ГА!
СМАКНИТЕ ГА!

ЏЕЈСОНЕ, СИЛАЗИ, ПРЕ НЕГО ШТО ТЕ УБИЈУ!
САД ГА ИМАМ...
...И НЕЋУ ГА...

...ПРОМАШИТИ
ФИЈУУТ!
?!?

РЕКАО САМ ТИ, РЕКАО САМ...
...БУДИ СРЕЋАН ШТО ТЕ СТРЕЛА НИЈЕ ПОГОДИЛА У **СРЦЕ!**
НЕ ЗНАМ... ШТА МИ БИ, АЛЕКС... СВЕ ЈЕ БИЛО МАГЛОВИТО...
... НИСАМ ЗНАО... ШТА РАДИМ...
ЈЕ Л'?! А ЈА ЗНАМ ШТА ЋЕМО ДА РАДИМО САДА...

... ПОТПРАШИЋЕМО ПЕТЕ!

...ПРЕКАСНО!
ГОВОРИ САМО У СВОЈЕ ИМЕ!
ОВУДА. БРЗО!

А САДА СУ ИСПРЕД НАС, АЛЕКС!
СТОЈТЕ... У ИМЕ МИНИСТРА БРУТУСА!

МИСЛИМ ДА СМО УХВАЋЕНИ У ЗАМКУ! ТИ СИ НА РЕДУ СА ПАМЕТНОМ ИДЕЈОМ!
ИМАМ САМО ЈЕДНУ, АЛЕКС... МОЖДА И НИЈЕ ТАКО ПАМЕТНА..., А ТО ЈЕ...

...ПРАВО НА ЊИХ!

АЛИ, УПОЗОРЕЊЕ ЈЕ ДОШЛО КАСНО. ЏЕЈСОН И АЛЕКСАНДЕР СУ НАСРНУЛИ НА ЗАПАЊЕНЕ ПОЛИЦАЈЦЕ...
ЊИИИ-ИИИ!
УФФФ!

ПАЗИТЕ: ОБУЗДАЈТЕ КОЊЕ!
ОВИ ЋЕ НАС НАПАСТИ!

...И ШЧЕПАЛИ УЗДА ЊИХОВИХ КОЊА...
ДОБРА ЗАМИСАО...
...ЏЕЈСОНЕ!
САД САМ ЈА НА РЕДУ ЗА СЛЕДЕЋУ ПАМЕТНУ ИДЕЈУ!

А ТО ЈЕ ?
СЕЋАШ СЕ МОГ ПРЕДЛОГА ДА КСАВИЈЕРА ОДВЕДЕМО ДО БРУТУСОВОГ ТАЈНОГ...
...ЛОГОРА? АКО ПОЛИЦАЈЦЕ НАВЕДЕМО У ПОТЕРУ... ПРАВО ДО ЛОГОРА...
ФУЗП!
МИСЛИМ ДА ЈЕ ИДЕЈА ВЕОМА ПАМЕТНА!

ЈАХАЛИ СУ ДУГО И НАПОРНО...

УСПОРИ МАЛО, АЛЕКС! ДАЛЕКО СМО ОД ДОМЕТА ЊИХОВИХ САМОСТРЕЛА...

...НЕ МОГУ НАС ПОГОДИТИ!

У РЕДУ, ЏЕЈСОНЕ!

ЧОВЕК МОРА ДА ЈЕ ДОСТА ПОВРЕЂЕН КАД СУ ЗАСТАЛИ ДА СЕ ОДМОРЕ!

ТУТЊЕЋИ ПРЕМА ЛОГОРУ ОДМЕТНИКА, ЏЕЈСОН И АЛЕКСАНДЕР ПРОШЛИ СУ ПОРЕД СКРИВЕНОГ СТРАЖАРА...

ШТА?

...КОЈИ ЈЕ ИСПУСТИО ПРОДОРАН КРИК ПТИЦЕ УПРАВО КАД СУ НАИШЛИ ПОЛИЦАЈЦИ...

ШРИИ-ИИТ!

НА СРЕЋУ, РАЗМЕШТАЈ СТРАЖАРА БИО ЈЕ ТАКАВ ДА НИЈЕ СПРЕЧИО УПАД ЈАХАЧА...

НАПРЕД, АЛЕКС! ПРОТУТЊИ КАО ГРОМ!

САМО НЕКОЛИКО ГОРИЛА УСПЕЛО ЈЕ ДА ИСКОЧИ ИЗ БАРАКА ПРЕ НЕГО ШТО СУ ЏЕЈСОН И АЛЕКСАНДЕР ПРЕШЛИ ЧИСТИНУ...

АЛИ, ПОЛИЦАЈЦИ ИЗ ПОТЕРЕ НИСУ БИЛИ ТАКВЕ СРЕЋЕ...

ЗАУСТАВ-ЉЕНИ СУ...

СЦЕНА КОЈА СЕ ЗБИЛА БИЛА ЈЕ ПУНА ИРОНИЈЕ. КАО ЗАКОНОДАВЧЕВ МИНИСТАР СИГУРНОСТИ, БРУТУС ЈЕ КОМАНДОВАО ТРОЈИЦИ ПОЛИЦАЈАЦА...

...А КАО ТАЈНИ ВОЂА ОДМЕТНИЧКОГ ПОКРЕТА МАЈМУНА, КОМАНДОВАО ЈЕ И ГОРИЛАМА СКРИВЕНИМ ПОД КАПУЉАЧАМА...

ААИИИИЈЈЈ!

ДВЕ СТРАНЕ СА ИСТИМ ВОЂОМ КЛАЛЕ СУ СЕ БЕЗ МИЛОСТИ...

ПРОПАО ЈЕ, АЛЕКС... НАШ ПЛАН ЈЕ ПРОПАО!

УБИЛИ СУ ИХ!

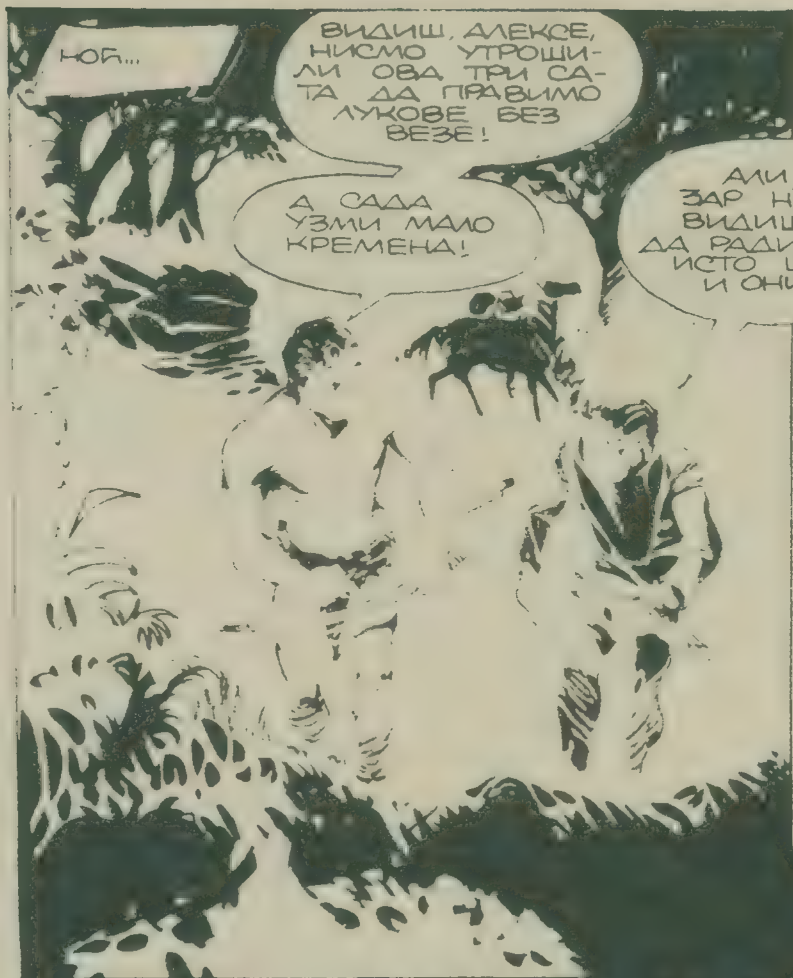
СКЛОНИ СЕ!
БРУТУС СТИЖЕ НА ПРОПЛАНАК...

ЖАЛОСНО, АЛИ, НАРАВНО, ОПРАВДАНО! ПОЛОЖАЈ НАШЕГ ШТАБА МОРА ДА ОСТАНЕ ТАЈНА АКО ЖЕЛИМО НАПРЕДАК ДОМИНАЦИЈЕ МАЈМУНА! ДОБРО СТЕ УРАДИЛИ!

ОД ОВЕ НЕСРЕЋЕ ЋЕМО ИМАТИ КОРИСТИ... КАД СЕ САЗНА ДА СУ БЕГУНЦИ ДОВЕЛИ ГОРИЛЕ ДО УНИШТЕЊА!

ЖИВЕО БРУТУС!

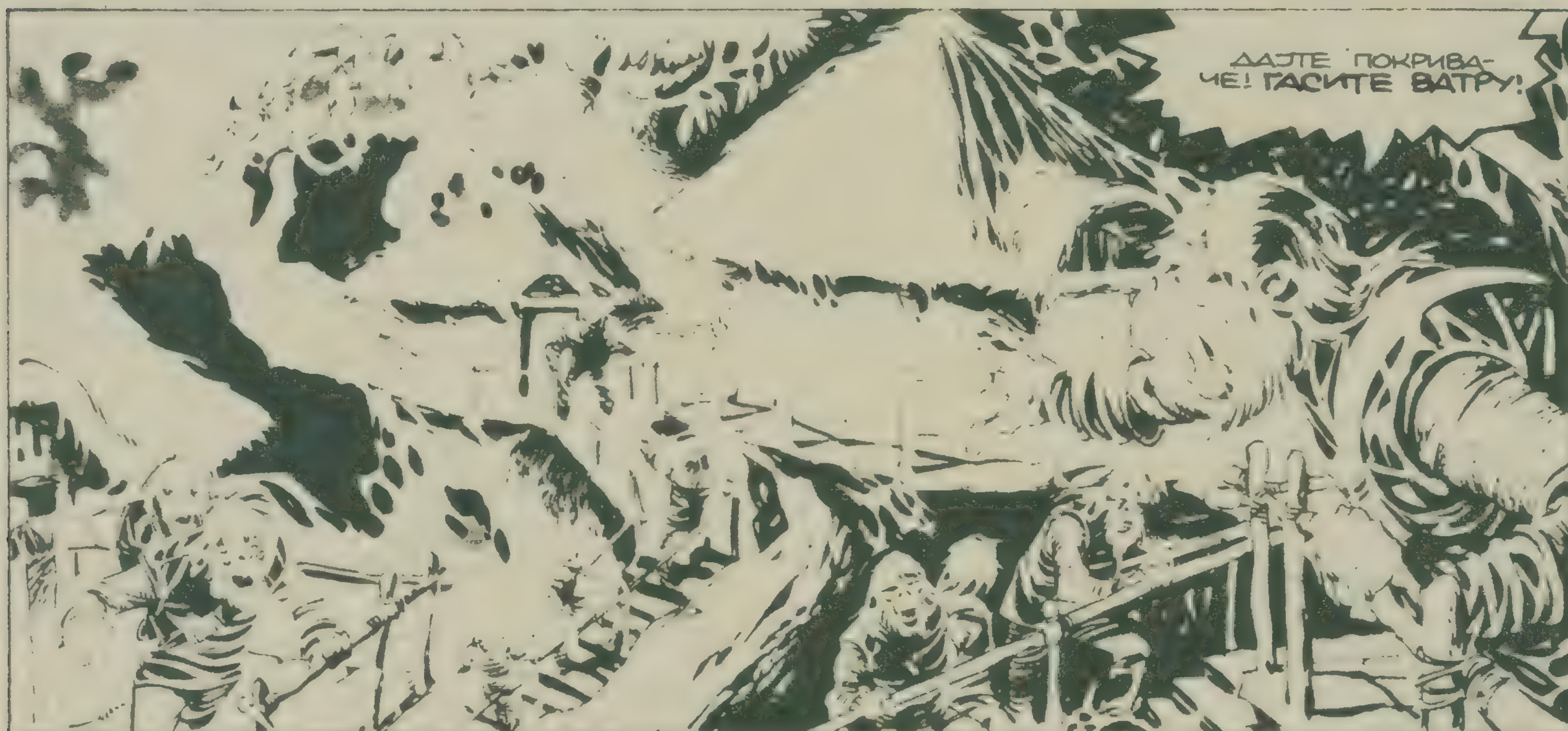
ЖИВЕО НАШ ВОЂА!

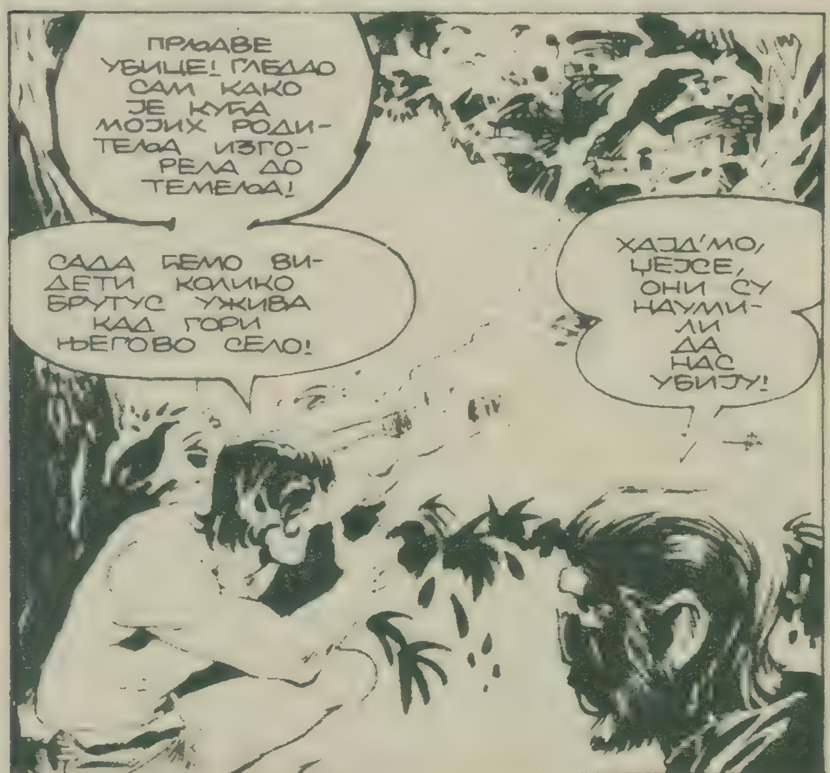

НОЋ...
ВИДИШ, АЛЕКСЕ, НИСМО УТРОШИЛИ ОВА ТРИ САТА ДА ПРАВИМО ЛУКОВЕ БЕЗ ВЕЗЕ!
А САДА УЗМИ МАЛО КРЕМЕНА!
АЛИ, ЗАР НЕ ВИДИШ ДА РАДИМО ИСТО ШТО И ОНИ?
БАШ МЕ БРИГА! ОВА ТРОЈИЦА ГОРИЛА БИЛИ СУ У ОСНОВИ НЕВИНИ! А И МОЈИ РОДИТЕЉИ СУ БИЛИ НЕДУЖНИ!
АКО СУ БРУТУСОВИ ТЕРОРИСТИ МОГЛИ ДА ИХ ПОБИЈУ, ЗАШТО МИ НЕ БИСМО МОГЛИ ДА ОДГОВОРИМО НА ВАТРУ...

...ВАТРОМ!
ФИИИЈУШШШШ!
ЈЕСИ ЛИ ЧУО НЕШТО?
НЕ!

ФИЈУ!
ОПЕТ САМ ТО ЧУО!
А ТАЈ МИРИС...

ВАТРА!
ВАТРА!

ДАЈТЕ ПОКРИВА-ЧЕ! ГАСИТЕ ВАТРУ!

ПРЉАВЕ УБИЦЕ! ГЛЕДАО САМ КАКО ЈЕ КУЋА МОЈИХ РОДИ-ТЕЉА ИЗГО-РЕЛА ДО ТЕМЕЉА!
САДА ЋЕМО ВИ-ДЕТИ КОЛИКО БРУТУС УЖИВА КАД ГОРИ ЊЕГОВО СЕЛО!
ХАЈД'МО, ЏЕЈСЕ, ОНИ СУ НАУМИ-ЛИ ДА НАС УБИЈУ!

ТО ЈЕ ОНАЈ ЧОВЕК... ЏЕЈСОН! НЕКА НЕКИ ОСТАНУ ОВДЕ ДА ГАСЕ ПОЖАР...
...А ОСТАЛИ ЋЕ СА МНОМ!

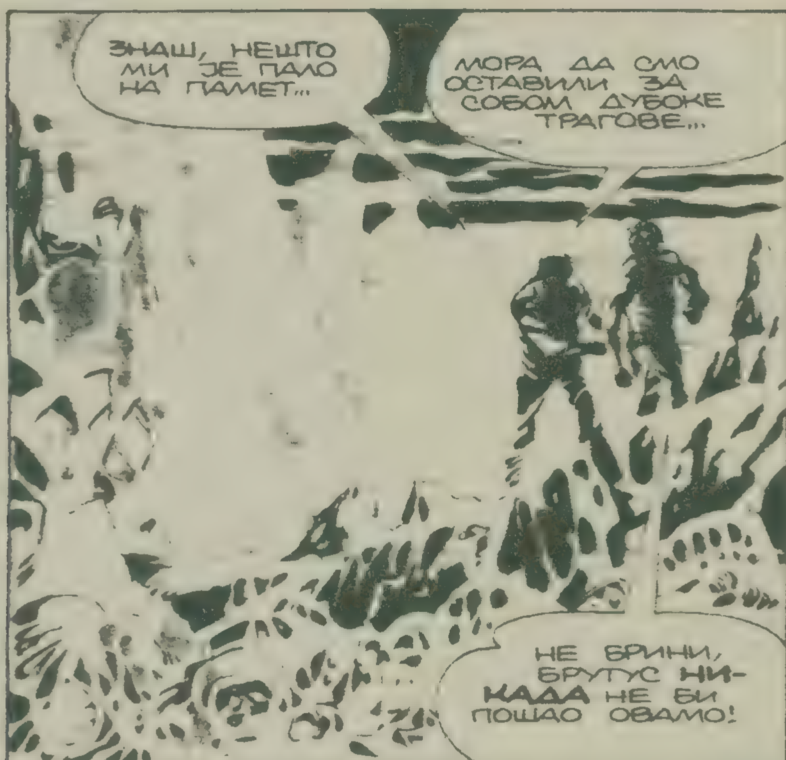

У РЕДУ... ОВО ЈЕ ИОНАКО БИЛА ПОСЛЕДЊА СТРЕЛИЦА!
А КУДА САД?

ШТА **ТИ** МИСЛИШ?
БОЈАО САМ СЕ ДА ЋЕШ ТО ПИТАТИ!

ЗАБРАЊЕНА ЗОНА - ПРОСТРАНО ПОДРУЧЈЕ УГЉЕНИСАНИХ РУШЕВИНА... ПРЕКРИВЕНО ЗЛОСЛУТНОМ ЦРВЕНКАСТОМ ИЗМАГЛИЦОМ...
НЕ ДОПАДА МИ СЕ ОНО, ЏЕЈСОНЕ...
МОЖДА ТИ СЕ ВИШЕ ДОПАДА БРУТУСОВА ПРАВДА, АЛЕКС?
ОНО ТАМО САМО НАЛИКУЈЕ НА СМРТ... А ПОВРАТАК У СЕЛО **ЈЕСТЕ** СМРТ!

СТАРА СТРАШИЛА ЈОШ УВЕК ТАМО СТОЈЕ, ЏЕЈСОНЕ, ДА УПОЗОРЕ НА ЧУДОВИШТА И **ЈОШ ГОРЕ** СТВАРИ...
КАД ЈЕ **ЗАКОНОДАВАЦ** УСПЕО ДА УЂЕ, МОЖЕМО И **МИ**...

ОД КОЊА НЕМАМО КОРИСТИ ПО ОВАКВОМ ТЕРЕНУ!
ЧУЛА МЕ ВЕЋ ЈЕДВА СЛУЖЕ!
ПИТАМ СЕ ДА ЛИ ЋЕ НАМ И **НОГЕ** БИТИ ОД КОРИСТИ НА ОВОМ ТЕРЕНУ?

ЗНАШ, НЕШТО МИ ЈЕ ПАЛО НА ПАМЕТ...
МОРА ДА СМО ОСТАВИЛИ ЗА СОБОМ ДУБОКЕ ТРАГОВЕ...
НЕ БРИНИ, БРУТУС **НИКАДА** НЕ БИ ПОШАО ОВАМО!

А НА ВРХУ БРЕЖУЉКА...
ЕНО ИХ ДОЛЕ... ПУСТИЛИ СУ СВОЈЕ КОЊЕ!

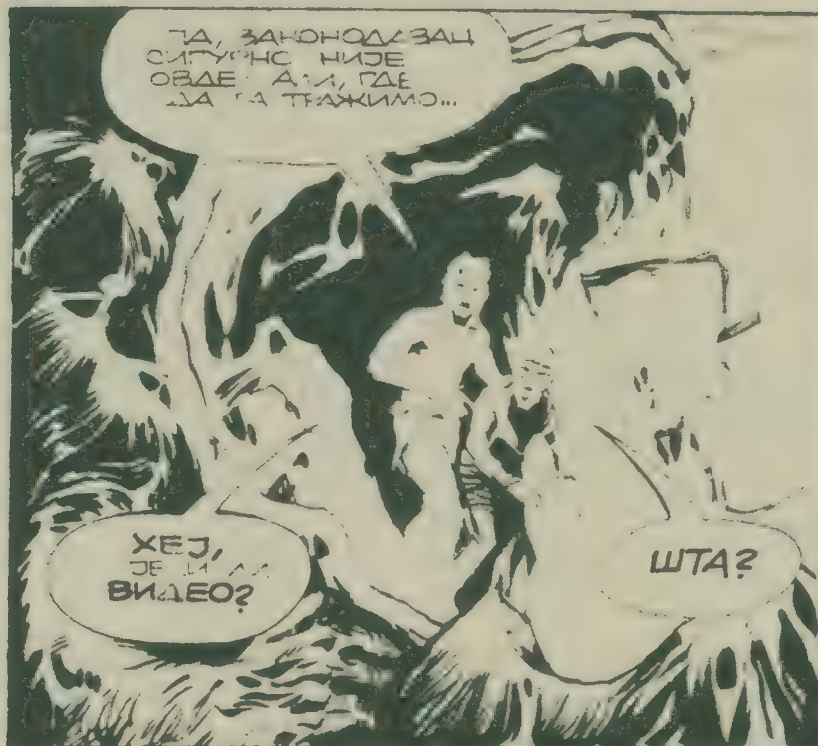

СЛЕДИТЕ ИХ... А ЈА ЋУ НАТРАГ У СЕЛО, ДА ОРГАНИЗУЈЕМ ГРУПУ ПОЛИЦАЈАЦА!
ЖИВЕО БРУТУС!

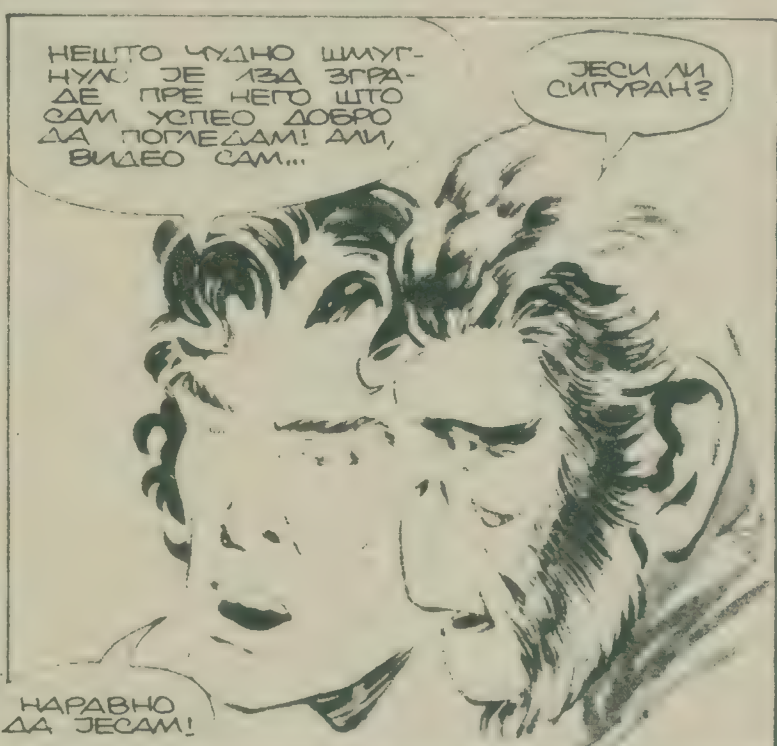

ПУНО ЈЕ **КРША** ОВДЕ!
АРТЕФАКТ ИЗ ВРЕМЕНА ПРЕ **КАТАКЛИЗМЕ**, АЛЕКС! НАУЧНИЦИ БИ САЗНАЛИ МНОГО О НАШОЈ ПРОШЛОСТИ ДА СЕ НЕ ПЛАШЕ ОВОГ МЕСТА!

ХЕЈ... КУД СИ КРЕНУО?
НЕ ЗНАМ...
АЛИ, ТО ЈЕ **ЈЕДИНА** ЗГРАДА КОЈА НИЈЕ ПОТПУНО РАЗРУШЕНА! ИЗГЛЕДА ЗАНИМЉИВО...

ОВДЕ ЈЕ ЈЕЗИВО, ЗАР НЕ, ЏЕЈСЕ?
АХА... СУВИШЕ ТИХО!
ХЕЈ... ПОГЛЕДАЈ **ОНО ТАМО!**

МОРА ДА ЈЕ ЗАБРАЊЕНА ЗОНА ТАКО ИЗГЛЕДАЛА ПРЕ КАТАКЛИЗМЕ...
БИЛА ЈЕ РУЖНА СА СВИМ ТИМ ЗГРАДАМА ОШТРИХ УГЛОВА!

ДА, ЗАКОНОДАВАЦ СИГУРНО НИЈЕ ОВДЕ! АЛИ, ГДЕ ДА ГА ТРАЖИМО...
ХЕЈ, ЈЕСИ ЛИ **ВИДЕО?**
ШТА?

НЕШТО ЧУДНО ШМУГНУЛО ЈЕ ИЗА ЗГРАДЕ ПРЕ НЕГО ШТО САМ УСПЕО ДОБРО ДА ПОГЛЕДАМ! АЛИ, ВИДЕО САМ...
ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН?
НАРАВНО ДА ЈЕСАМ!

ЗНАЧИ, НИСМО **САМИ?**
МИСЛИМ ДА НИСМО!
ХАЈДЕМО... ТО ЈЕ БИЛО ТАМО!

УНУТРА...
РАТНИ МУЗЕЈ
КАКВЕ СУ **ОВО** СТВАРИ?
МАУЗЕР ИЗ 1896
НЕ ЗНАМ, АЛЕКС...

...АЛИ ОВА СТВАР ОЧИГЛЕДНО СПАДА ОВАМО...
...И...

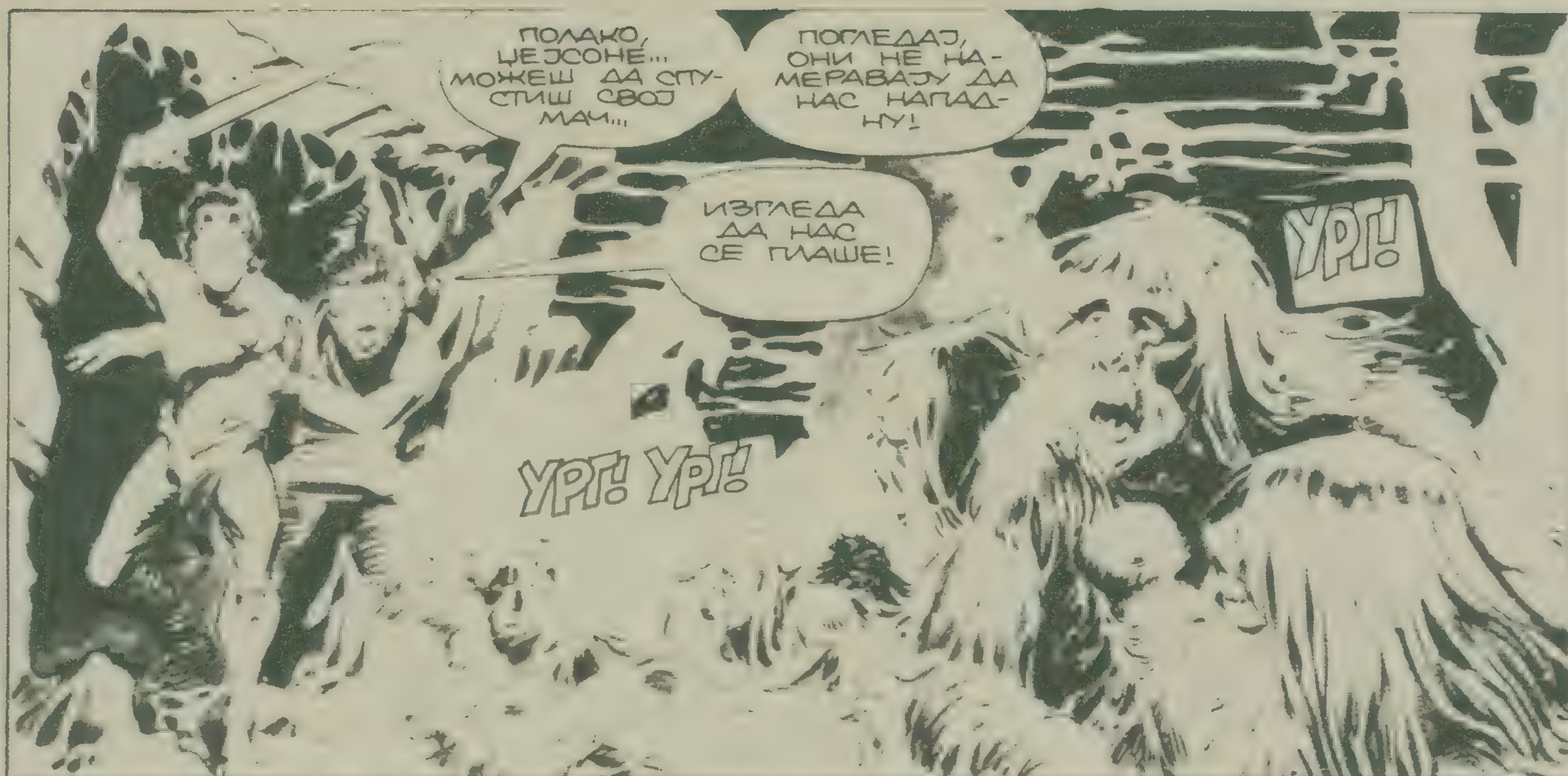

БАНГ!
АААЈ!

ПРОКЛЕТСТВО!
ЏЕЈСОНЕ, ДА НИЈЕ ТО ОНО МЕСТО О КОМЕ НАМ ЈЕ ЗАКОНОДАВАЦ ДРЖАО ПРЕДАВАЊЕ?
МЕСТО ЗВАНО ПАКАО... ГДЕ ЂАВОЉЕ СПРАВЕ ИЗАЗИВАЈУ ВЕЛИКЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ И СМРТ?

НЕЋЕ БИТИ! МИ СМО ЈОШ ЖИВИ!
МОРА ДА СИ У ПРАВУ!
ЗНАШ...

...ОВО БИ МОГЛО ДОБРО ДА ПОСЛУЖИ КАД СЕ ОЧИСТИ ОД ПАУЧИНЕ!
13

А ЗАТИМ, НА ИЗЛАЗУ ИЗ ЗАГУШЉИВЕ ДРЕВНЕ ЗГРАДЕ...
ШТА?!
ЧИНИ СЕ ДА ТЕ ОЧИ НИСУ ПРЕВАРИЛЕ, ЏЕЈСЕ! НИСМО САМИ!

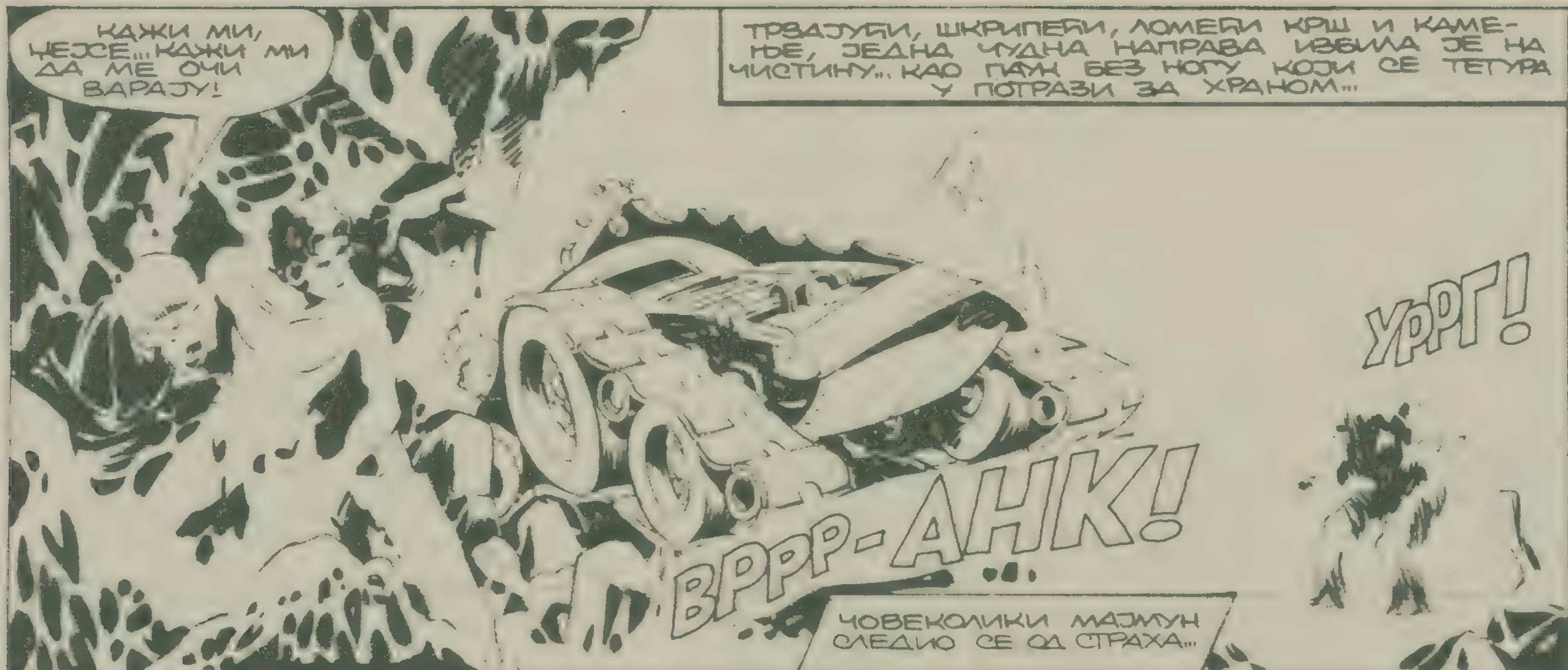

ПОЛАКО, ЏЕЈСОНЕ... МОЖЕШ ДА СПУСТИШ СВОЈ МАЧ...
ПОГЛЕДАЈ, ОНИ НЕ НАМЕРАВАЈУ ДА НАС НАПАДНУ!
ИЗГЛЕДА ДА НАС СЕ ПЛАШЕ!
УРГ!
УРГ! УРГ!

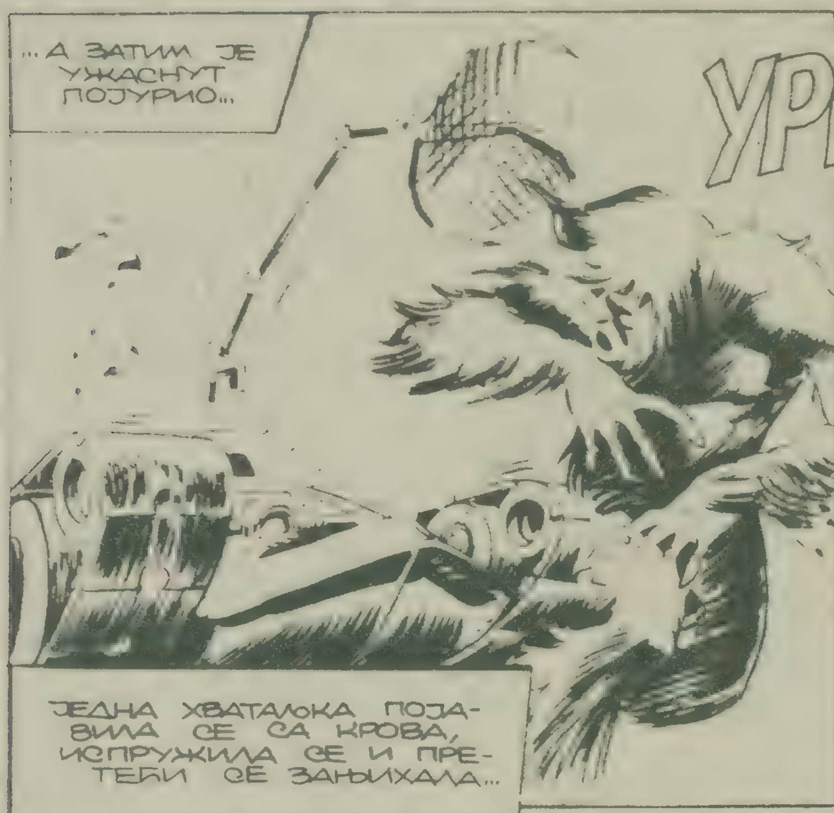

АХА! БОЈАЖЉИВИ СУ... МОРА БИТИ ДА СМО ИХ УПЛАШИЛИ!
ШТА МИСЛИШ, ШТА СУ ОНИ?

НЕ ЗНАМ... ЛИЧЕ МИ И НА ЉУДЕ И НА МАЈМУНЕ!
ЗАР ТИ СЕ НЕ ЧИНИ ДА...
УРГ!
УРМ!
НЕ, НЕЋЕ БИТИ!

БРЗО СУ СЕ РАЗБЕЖАЛИ! ПОЂИМО ЗА ЊИМА...
...МОГЛИ БИ И ДА НАС ОДВЕДУ ДО ЗАКОНОДАВЦА...

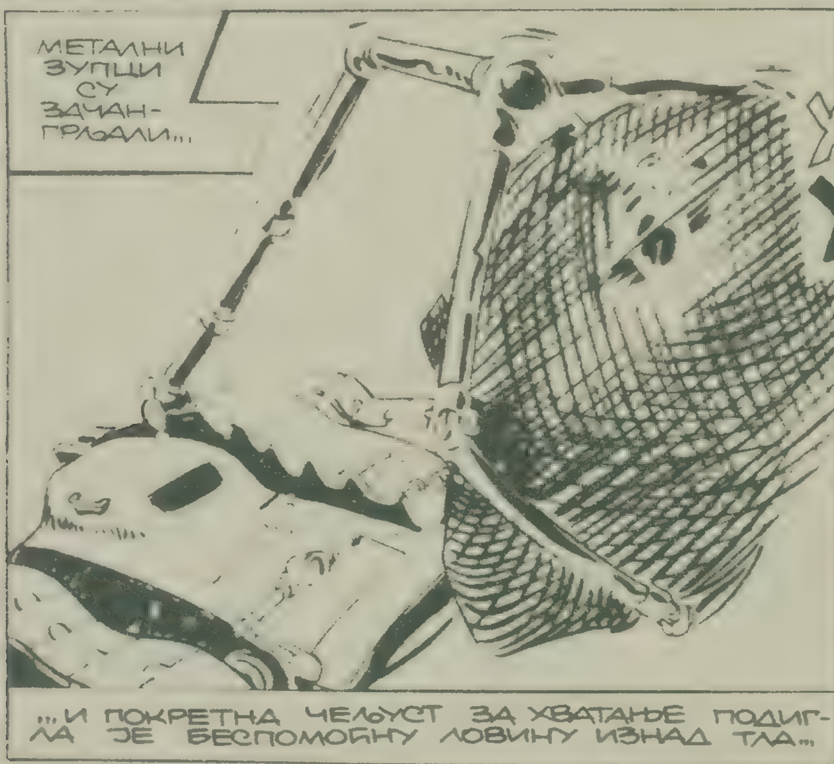

ЧЕКАЈ МАЛО... ЧУЈЕШ ЛИ НЕКИ ЧУДАН ЗВУК?
УРГ!
ВРР-АНК!

КЛАП!

...А ОНДА ЈЕ НАГЛО ПАЛА И СКЛОПИЛА СЕ ОКО ЦВИЛЕЋЕ ЖРТВЕ...

ЗАТИМ СЕ НАПРАВА, ГОТОВО СА ПРЕЗИРОМ, ЗВЕКЕЋУЋИ УДАЉИЛА...

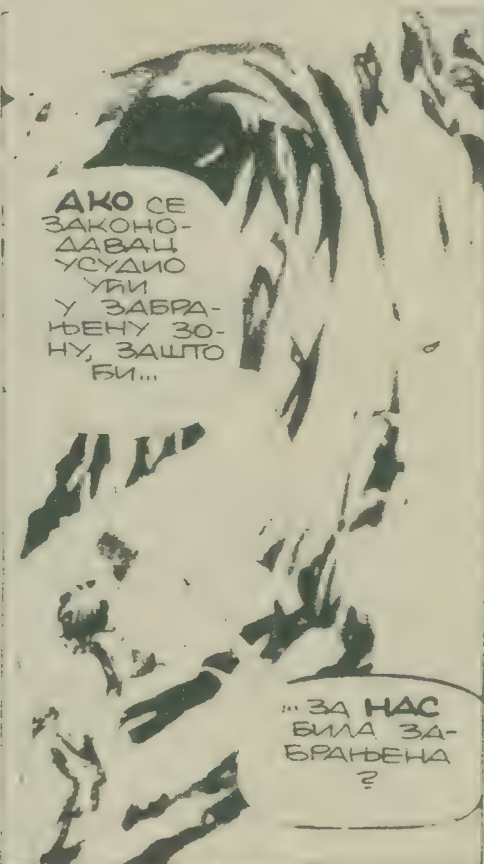
КАКВО ЈЕ ТО ЧУДОВИШТЕ, АЛЕКС?

ОХ, ЏЕЈСЕ, ДА СИ БИО ПАЖЉИВ НА НАСТАВИ, ЗНАО БИ ДА ЈЕ ТО МАШИНА ИЗ ВРЕМЕНА ПРЕ КАТАКЛИЗМЕ!

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ: ПЕЋИНЕ МУТАНАТА

БИМ И БУМ

ВАНДАЛИ ЈЕДНИ, ЕВО ВАМ!
АЛИ, НИСМО МИ...
ЗАПАМТИТЕ, ДЕЧИЦЕ, НЕМА ВИШЕ РАЗБИЈАЊА ПРОЗОРА!
А САД ОДОХ ДА НАПРАВИМ ПИТУ С ЈАБУКАМА!
ПАЗИ, БУДИ СПРЕМАН НА МОЈ ЗНАК!
ДОБРО! ХАЈДЕ, ЈЕДАН... ДВА... ТРИ...
ЦАНГР!
ОХ, НЕ! НЕ ОПЕТ!
?!
БЕЖИ, БРАТЕ! КАПЕТАН ЋЕ НАС УЦМЕКАТИ!
ВРАТИТЕ СЕ!
А САД ТРК КОД МАМЕ!
САМО БУДИ УВЕРЉИВ!
ШТА ЈЕ ОПЕТ?
МАМА, СПАСИ НАС! КАПЕТАНУ СЕ ПРИВИЂАЈУ СТВАРИ!
ЈЕСУ Л' НЕШТО УРАДИЛИ?
КАКО ДА НЕ! ОПЕТ СУ СРЕДИЛИ ПРОЗОР!
НИЈЕ ИСТИНА! ОН ХАЛУЦИНИРА!
ЈЕ Л' ТИ ТО ПОКУШАВАШ ДА ПРАВИШ ШТОСОВЕ?
ДА Л' МЕ ТО ОЧИ ВАРАЈУ?
4-10

МАЛО РАДА ЋЕ ТЕ НАУЧИТИ ДА НЕ ОПТУЖУЈЕШ ЛАЖНО МОЈЕ АНЂЕЛЧИЋЕ!
АЛИ, ЧУО САМ СОПСТВЕНИМ УШИМА...
?
A DeCesare

ХИТ

РАСПЕВАНА ПОРОДИЦА

Невероватан успех који је постигао Мајкл Џексон плочом „Трилер", поново је у центар пажње вратио његову музикалну породицу. И поред тријумфа који је доживео као солиста, Мајкл је остао веран матичној групи Jacksons у којој су уз њега браћа Марлон, Ренди, Тито, Џеки и Џермајн (такође успешан солиста). Тако је и концертна промоција феноменалног „Трилера" остављена за заједничку турнеју са Jacksons која је управо у току. Пре овог много најављиваног подухвата објављен је и нови албум групе под називом „Victory" („Победа") на коме се налази и дуго најављивани дует Мајкла Џексона са легендарним Миком Џегером. Овај хит је и наш овонедељни избор за песму недеље.

СТАЊЕ ШОКА /STATE OF SHOCK/

музика и текст: Majkl Džekson /Rendi Hensen
изводе: Jackson и Мик Џегер

Yeah, Come on baby
Gotta be mine couse you are so fine
I like your style it makes me wild
You take it to me good
You like it know you should
You get me on my knees but please baby please listen
She look so great every time I see her face
She put me in a state /a state of shock
Well do it come on baby come on baby

She put me on my knees please baby please
I know you're not tease but please baby please
You take it to me good
Like you know you should
Love the way you walk talk baby talk
Listen

You know I really like you baby
You know I really like you mama
You got me paralysed you got me paralysed
You got me catasonic, you got me catasonic baby
You got me supersonic, you got me supersonic baby
Baby try you know I'm deep fried /a state of shock/
Yeah look what you done to me

Yeah I can hardly move /a state of shock/
You know I need mouth to mouth resuscitation come on baby
You know I really love you baby a state of shock/
You know I really want you mama yeah baby yeah baby
Just look at me look at me /a state of shock/
It's down to you
You got me you got me you got me in a state of shock
You got me in look at me look at me
Look at me look at me look at me oh

ЧУДАН ПАР

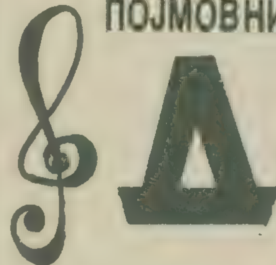
Џон Кугар Меленкамп

У последњих неколико година велику популарност у целом свету а нарочито у Америци има композитор, гитариста и певач Џон Кугар Меленкамп. Као што то обично бива, захваљујући успеху Џона многи уметници позивају на сарадњу и траже његове песме. Тако је млади рокер недавно добио веома чудну понуду – да напише и буде продуцент за наредни албум чувене певачице једне друге генерације – Барбре Стреисенд.

НЕ ВЕРУЈ У ИДОЛЕ

Шта о својим некадашњим идолима причају данашњи идоли младих широм света. Ени Ленокс и Дејв Стјуарт из дуета Eurythmics? Ени: „Осећала сам да ме покрећу људи чији ми је рад значио нешто, али никада нисам била фанатик око било кога. Мислим да је веома чудно ако живиш свој живот кроз Елвиса Прислија или тако неког." Дејв: „Сећам се да је Марк Болан био мој херој када сам имао 17 година и када су T. Rex били јако популарни. Желео сам да се облачим као он. Прошавши кроз ту фазу зближио сам се са многим људима који су ми и данас пријатељи."

ДИСК-ЏОКЕЈ
назив за особу која на радио-програмима бира, представља и коментарише музику снимљену на грамофонским плочама или тракама.

ДИСКОГРАФИЈА
каталог свих музичких дела које је снимио један музичар. По правилу садржи назив дела, место и датум снимања, тачан састав оркестра, са именом свих чланова и означеним инструментима.

ДАИРЕ
Назив за фолклорни ударачки инструмент, који се зове тамбурин. На обручу преко којег је разапета кожа налазе се звончићи, који при покрету и ударању звецкају. Као ритмички инструмент употребљава се уз певање, игру и у инструменталним саставима.

ДИРИГЕНТ
уметник који руководи музичким ансамблом (хором или оркестром) за време извођења неког музичког или музичко-драмског дела. Рад диригента се састоји из три дела: индивидуална припрема, рад са ансамблом и извођење дела. Он је одговоран за правилно тумачење и реализацију уметничког дела.

ДИСКОФИЛ
љубитељ и познавалац квалитета грамофонских плоча, пасионирани сакупљач интересантних примерака старих и нових издања.

ДИСКОТЕКА
збирка грамофонских плоча у поседу појединца или установе (радио-станица, школа, музеј, клуб и слично).

ДРОМБУЉА
мали метални инструмент у облику потковице у дну које је уграђена еластична челична опруга, која вибрира и ствара звук. Приликом свирања левом руком се прислања на зубе а десном окида опруга. Висина тона се регулише намештањем усана.

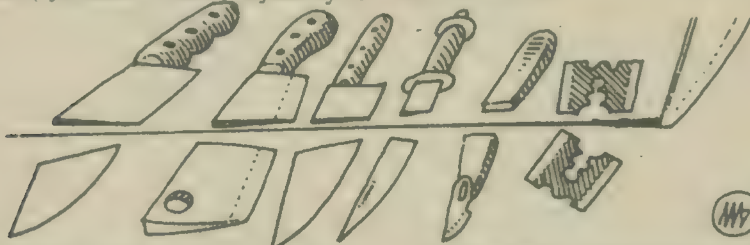
ДЕМО
трака или мали број плоча направљен да би се упознала нова имена или нови материјали. Обично се праве да би се понудили некој издавачкој кући на увид.

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

НОЖ НАД НОЖЕВИМА

Амерички археолог Пејсон Шитс вршио је ископавања у Салвадору и пронашао гомилу ножева од обсидијана (вулканско стакло) којима су се

служили Ацтеки и Маје пре више од две и по хиљаде година.

Како вулканског стакла и данас има, а позната је и древна технологија, Пејсон Шитс ускоро је замочио руке у обсидијан.

Даље су следила изненађења. Археолог је позајмио електронски микроскоп и почео да проучава површину својих рукотворина. И шта је утврдио – сечиво обсидиана далеко је оштрије и од најбољег челичног скалпела. Чак су и дијамантски скалпели два до три пута тупљи од вулканског ножа!

Обсидијански инструмент стајаће око десет долара, док се за скалпел од дијаманата плаћа и до три хиљаде долара. Последња вест: очни хирург Фирмон Харденберг већ је извео неколико операција уклањања катаракте помоћу вулканских скалпела. И врло је задовољан.

ЛЕП И СТАЈЕ У МАЛИ ЦЕП

Чији је? Наравно, „Сонијев". Право име? WM-10. Надимак? Супер вокмен.

Велики је као кутија касете и ако га, случајно, ставите са њима на гомилу, може да ишчезне. Одушевио је „фанатике" јер стаје у горњи џеп кошуље док су његови блиски преци (и савременици) морали да висе о појасу, помало сметали у вожњи бициклом а претила им је и опасност да тресну.

На слици је WM-10 који тежи 181 грам, а његов стерео рођак са радијом WM-F10 има „свих" 220 грама. И један и други само репродукују снимљене касете (обичне, не микро!) које се убацују лаким подизањем и спуштањем поклопца.

Да би направио најмањи стандардни касетофон на свету, „Сони" је морао да уведе неке новине. Супер вокмен је танушан захваљујући новом пљоснатом мотору без четкица (на слици испред апарата) који је тањи од сребрног долара. Већина електронских делова, укључујући и „долби" систем за смањење шума, сабијени су у микрокола.

А звук? Верност репродукције је веома добра мада нове слушалице које се стављају у уши имају слабији пријем басова (ниских тонова) од уобичајених пенастих за преко ушију.

Батерија лака као перце омогућује пет сати непрекидног слушања.

ИМА ТРИ УВА, А НЕ ЧУЈЕ

Има ли кенгура са три ува, или пак са закржљалим удовима? Све је могуће. Одговор на ово питање нађен је у аустралијској пустињи Маралинг где су Британци 1963. пробали атомско оружје.

Сада, после двадесет година, бивши техничар Краљевског ваздухопловства Џон Берк случајно је на овом терену открио лешеве четири домороца, стотине кенгура и других животиња угинулих без видног разлога.

Област где су експерименти извршени ограђена је бодљикавом жицом коју је лако савладати. Зна се да домороци упорно покушавају да се врате на своју земљу. За животиње, које свуда вршљају, препрека је још мања.

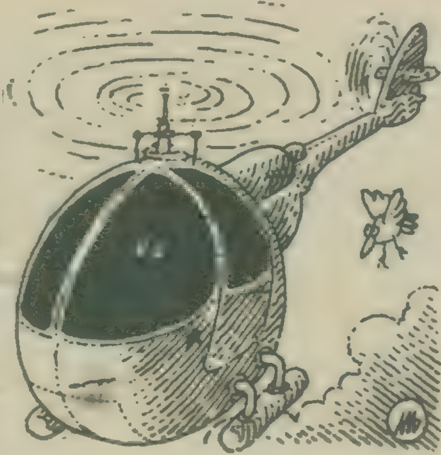
Мисли се да су генетске промене и изопачења најјача на месту где су обављени експерименти. Ту чињеницу су животом платили домороци и животиње.

Аустралијска влада забринута овим открићем затражила је од енглеских власти документацију о експлозији из 1963. Пре свега има у виду и податак да се последице радијације осећају и после педесет година.

ВИДЉИВ МРАК

Хеликоптером се може пилотирати у мраку и на малим висинама. То омогућује нови вештачки систем за осматрање. Механизам се заснива на уређају који користи инфрацрвене зраке и осетљив је на покрете главе односно очију пилота. У ствари, довољно је да летач гледа кроз свој ветробран, као да је видљивост потпуна, да би се визир, монтиран испод хеликоптера, аутоматски усмерио у правцу његовог погледа и практично осветлио простор који он осматра.

Друга предност овог америчког проналаска је у томе што се добијена слика пројектује на екран односно визир на шлему. Пилот има утисак да одлично види – без обзира на мрак, маглу или дим. При том не мора да сагиње главу да би пратио податке на табли са инструментима, јер се и они појављују на његовом екрану.

На слици видите све елементе Система.

КАД ЛИПШЕ КЉУСЕ, УЗДАЈ СЕ У СЕ И У – ДИНОСАУРУСЕ!

Кад се Природњачком музеју у Њујорку нагло испразнила благајна, управа је пала у очајање. Покушај дирекције да потребну суму добије прилозима приватних лица, богатих разуме се, завршио се неславно. А онда су се на сцени појавили – диносауруси (!) и спасли музеј.

Почело је тако што је једна холивудска компанија наручила од Музеја верне копије костију ових праисторијских џиновских гуштера, снимали су нову серију о Тарзану. Неочекивано су отказали наруџбину. Одливци само што нису завршили на отпаду, за њих се, случајно, заинтересовао директор велике робне куће: решио је да овим костима украси излоге! Постигао је успех и повећао промет. Убрзо су и друге трговачке фирме учиниле то исто.

Управа сада ведро гледа на будућност. Залихе кошчурина су довољне за неколико година. Наравно, ако се мода, у међувремену, не промени.

УРЛАТОРИ СА ДРВЕТА

Фркћу, грокћу, ричу, а највише од свега урличу. Црвени урлатори гласовима моћнијим и разноврснијим надмашују остале мајмуне.

Вашингтонски зоолог Керолин-Крокит због њих се већ пет година налази у Венецуели – проучава их у природној средини. Научница тврди да су они, упркос склоности да праве

буку, мирне животиње; веома се споро крећу и највећи део времена проводе спавајући. Зато и није чудо што их домаћи живаљ назива „флохос", што значи лењштине.

Најбучнији су у рану зору. Тада по правилу почињу своју паклену дреку која се постепено стишава. Често се, међутим, догађа да на исти начин урлају и у ноћима пуног месеца. Керолин то објашњава осећањем страха (које засад још не уме да објасни).

Ови мајмуни живе у чопорима усред шума око река у Амазонији и то по десетак јединки – предвођених одраслим мужјаком. Време проводе на дрвећу. Ако су приморани да сиђу на земљу, крећу се веома опрезно, у колони, један за другим. Иначе, преко дана растуре се на све стране, кад не дремају, жваћу лишће, цвеће и плодове.

С првим мраком враћају се на своје дрво и ту проводе ноћ.

ЕМПАЈР СТЕЈТ БИЛДИНГ: ОД ПРОМАШАЈА ДО СИМБОЛА

ОЛОВКА СА 102 СПРАТА

ЏОН ЏЕКОБ РЕСКОБ ЈЕ ТАЧНО ЗНАО ШТА ПИТА: КОЛИКО ЗГРАДА МОЖЕ ДА БУДЕ ВИСОКА, А ДА СЕ НЕ СРУШИ?... НЕПУНЕ ДВЕ ГОДИНЕ КАСНИЈЕ ЗА ОДГОВОР ЈЕ ЧУО ЧИТАВ СВЕТ.

Упочетку је мултимилионер Џон Џекоб Рескоб био сасвим задовољан идејом да новац уложи у тридесетоспратницу. Предомислио се кад је сазнао да се „Крајслер" и Менхетенска банка спремају да на другом крају Менхетна подигну још више зграде.

– Биле, колико високу зграду можеш да ми саградиш, а да се она не сруши?

Питање је било упућено архитекти Виљему Лембу из фирме „Шрив, Лемб енд Хармон", а поставио га је Рескоб. Виљем Лемб није одмах одговорио, али због нечега, за све време разговора, није скидао поглед са подебеле оловке усправљене на Рескобовом писаћем столу.

Пошто је исцртао, а потом одбацио шеснаест пројеката од којих су неки необично подсећали на свадбене торте „на спрат". Лемб се вратио својој првобитној замисли – Рескобовој оловци... Тако је добијен „План К", коначни пројект по коме се са широке, петоспратне основе, степенасто се сужавајући, пут неба уздиже гранитни торањ од 102 спрата висок 381 метар.

А сидриште за дирижабле?

Прва лопата земље ископана је октобра 1929. године. Деветнаест месеци касније, Емпајр Стејт Билдинг био је спреман за отварање, а Џон Џекоб Рескоб имао је више него што је тражио: његова зграда била је 62 метра виша од Крајслерове, 207 од Менхетенске банке, а у читавих следећих четрдесет година неприкосновено највише здање које је човек подигао било где у свету!

Рекордна брзина којом је Емпајрт Стејт Билдинг саграђен скупо је плаћена. Од 3400 радника који су га градили, четрнаест је погинуло или умрло од напора, али махнита „трка пут неба" није смела да стане: здање је свакодневно „расло" за спрат и нешто више, гутајући тоне и тоне челичних греда које су челичане у Питсбургу с муком успевале да излију на време да би их само три дана касније у Њујорку уградили у зграду чудовиште која ће до свог завршетка прогутати 60 хиљада тона челика, 112 километара цеви, 762 километра електричних жица, 5600 километара телефонских и телеграфских каблова.

Маја 1931. Емпајр Стејт Билдинг је довршен. Његови градитељи су с поносом тврдили да то није само највиша, него и најстабилнија зграда на свету. Испоставило се да су били у праву: користећи изузетно прецизан жироскоп, група аеронаутичких инжењера 1965. године је утврдила да се при јаком ветру највиши солитер на свету заноси свега један центиметар и двадесет и пет милиметара.

Уз ово чудо ондашњег грађевинарства ишла је једна али велика невоља: настало је у јеку Велике економске кризе и уместо да прави новац, гутало га је. Највећу добит требало је да донесе изнајмљивање пословног простора, али 1931. године било је далеко више оних који банкротирају од оних што траже канцеларије. Последица: издато је само 46 процената расположивог простора.

Ни замисао да се последњи спрат искористи као сидриште за дирижабле није могла да спасе ствар: од идеје се дефинитивно одустало пошто је неколико мањих ваздушних лађа захваћених јаким ветром сручило на главе недужних пролазника, поприличне количине воде из својих резервоара за одржавање равнотеже.

Тако су, уместо да јој тепају, суграђани највишој згради на свету давали називе који су јој, руку на срце, ипак далеко више пристајали – „празна згра-

Некада највиша зграда на свету истовремено је и запањујуће стабилна: ни при врло јаком ветру не заноси на једну или другу страну више од једног центиметра и 25 милиметара.

Ко је био у Њујорку морао је и да баци поглед с Емпајр Стејт Билдинга. Међу милионима посетилаца нашао се и некадашњи прави човек Совјетског Савеза, Никита Хрушчов.

дурина" и „промашај на 102 спрата". А краљ и краљица Сијама, у званичној посети Њујорку, на питање шта мисле о Емпајр Стејт Билдингу, званично су одговорили: „Па, свакоме може нешто тако да се омакне".

Несрећа

Пошто се већ омакло, даље је некако морало да се опстане. И опстојало се, углавном зарадама на улазницама које су плаћали радознали посетиоци овог грађевинарског чуда.

Свој данак другом светском рату Емпајр Стејт Билдинг платио је 28. јула 1945. године када је један војни бомбардер „Б-52", познатији као летећа тврђава, налетео на северну фасаду зграде. Погинуло је четрнаесторо, рањено двадесет шесторо људи, али би број жртава свакако био далеко већи да није била субота и да се већина запослених није налазила код својих кућа.

После рата, највиша зграда на свету све је мање била промашај, а све више симбол којим се Њујорк поноси и који није смео да губи корак с временом: 1950. године на њеном врху постављена је двадесетдвоспратна телевизијска антена, десет година касније и сигнално светло за авионе.

Телевизијско доба је дошло, оскудница прошла, светла на последњих тридесет спратова данас горе од сумрака до поноћи, а за државне празнике екипе радника са воки-токијима распоређују се по тачкама око читавог града како би електричарима у згради помогли да спратове „обоје" у одговарајуће нијансе црвене, беле и плаве боје. Светла у уобичајено време не горе само у два случаја: када су ноћи магловите и облачне и у време сеобе птица које би, заслепљене светлошћу, налетале на блештаву кулу.

Некадашњи „промашај на 102 спрата" данас врви од хиљаду и по службеника многобројних компанија и установа. Ту је, између осталих, смештена и Америчка фудбалска федерација.

Сто педесет мушкараца и жена задужених за одржавање чистоће у канцеларијама има пуне руке посла: ако ништа друго, треба обрисати прашину са намештаја и 6700 радијатора и сваког месеца избацити сто тона папира и отпадака.

Куле немају Леси

Тако је данас, у међувремену је Емпајр Стејт Билдинг претрпео оно што је неминовно морало да се догоди: надвисили су га, а највише од свих торањ Остенкино у Москви са својих 546.74 метара.

Москва је, ипак, далеко, а Менхетн тек острвце: 1973. на њему су у суседству Емпајер Стејт Билдинга никле куле близнакиње Светског трговачког центра које су некадашњег дива надвисиле за 30 метара.

Па ипак, људи и даље хрле у један од 73 лифта „доброг старог" Емпајр Стејт Билдинга да баш с његовог врха баце поглед на Њујорк. Са кула се несумњиво види даље, али оне још немају оно што Емпајр Стејт Билдинг не може да изгуби: четрдесетогодишњу славу највише зграде на свету и исто толико дугу причу из себе у коју спада и она анегдота о дану кад се најславнији филмски пас, Леси, провозао лифтом до њеног врха.

М. И.

ЗАБАВНИКОВА ШКОЛА ДРЕСУРЕ

ПЕТРОЛЕЈ КОКТЕЛ

ДА ЛИ СТЕ, АКО ЖИВИТЕ НА СЕЛУ, ПРИМЕТИЛИ ДА ВАШ ЉУБИМАЦ ОБИГРАВА ОКО КОКОШИЊЦА? АКО ЈЕСТЕ, ТО ЈЕ ПОУЗДАН ЗНАК ДА ЈЕ ОТКРИО КАКО СУ СВЕЖА ЈАЈА УКУСНА ХРАНА. ТО ИСТО ЗНАТЕ И ВИ, АЛИ НЕ И КАКО ДА ИХ САЧУВАТЕ ОД НАПАСНИКА. ПРОБЛЕМ НИЈЕ НЕРЕШИВ.

Пас мисли, као уосталом и друге животиње, да храну може да узме увек и са било ког места. Међутим, то је апсолутно недопустиво. Ваш љубимац може да једе само у одређено време и под условом да су му храну дали одређени људи. Са стицањем ове навике треба кренути истог трена кад штене почне самостално да једе. Оно о чему посебно треба да поведете рачуна јесте да не добија ништа за глоцкање док се ви налазите за столом. Штавише, немојте дозволити да му се уопште примакне јер ће он то сигурно искористити да од укућана „меког срца" испроси мали залогај. Најбоље је да док једете он буде на свом месту или у другој соби.

Веома је важно и да свог љубимца научите да храну не узима од непознатих људи јер нису сви добронамерни, па може да се догоди да останете без њега. За савлађивање ове лекције неопходан вам је помоћник који ће у једној руци држати комад меса а у другој парче хлеба замешано с дуваном, бибером, петролејом или неким другим непријатним мирисом (у ове сврхе може да вам послужи и амонијак). Он ће вашем прождрљивом љубимцу пружити месо али ће му, у часу кад овај зине, гурнути у уста хлеб. Како ће се пас осећати кад прогута ту грозну смешу, не треба вам много маште да замислите. Поновите овај трик још неколико пута, увек са другим помоћником. Ускоро ћете приметити да вашем псу не пада на памет да узме понуђени залогај од непознате особе, чак ни када је он заиста укусан и примамљив: по свој прилици ће окренути главу и отићи.

У једном од ранијих текстова већ смо поменули да пас сматра да све што се налази на земљи припада искључиво њему. Зато га никад не водите на место где сте почели да припремате роштиљ а месо држите у тањиру на земљи. Није у реду ни да пса грдите ако је зграбио комад који вам је пао. Али, ако покуша да узме нешто са стола, енергично реагујте: једно строго и опомињуће „фуј" треба да буде довољно да га одврати од намере.

Пси који расту на селу доста рано откривају да су јаја веома укусна храна и обично им није никакав проблем да нађу место где их коке носе. Ако је ваш пас један од таквих, нема разлога да очајавате: цео проблем ћете лако решити уз помоћ петролеј коктела. Како се он прави? Узмите два јајета, направите на њима по две рупице и испразните их а затим по једну рупицу затворите воском па у љуске сипајте смешу сирћета, бибера и љуте паприке зачињену с неколико капи петролеја.

Сада затворите и другу рупицу, па тако припремљена јаја добро оперите и ставите на место одакле их ваш пас узима. Кад приметите да кашље, кија и трчи у круг као помамљен, знајте да је трик успео. Ма како вам се ова метода учинила суровом, поновите је још неколико пута. Када за десетак дана будете псу по-

нудили јаје, највероватније је да ће га он са гнушањем одбити. То сте и желели, зар не?

Ђ. Перовић

ДОГОДИЛО СЕ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ

У авиону „каталина" који видите на цртежу, Алфред Макс летео је над Пакленим кругом.

ПАКЛЕНИ КРУГ

ПРЕД БРИТАНСКИМ ШТАБОМ НАШЛА СЕ НЕРЕШИВА ЗАГОНЕТКА: НАД АТЛАНТИКОМ СУ, БЕЗ ТРАГА, НЕСТАЈАЛИ АВИОНИ.

Чим је Алфред Макс британски обавештајни официр у савезничкој војној бази на Бермудским острвима добио кратку поруку да се одмах јави претпостављенима у Лондону, било му је јасно да га не зову на обичан разговор уз шољу чаја

Пред њим је био напоран лет. Додуше, готово сви војни авиони који су прелетали Атлантски океан свраћали су на Бермудска или Азорска острва да допуне гориво и предахне посада. Разликовала су се само по положају: Бермуда су ближа америчкој, а Азори европској обали.

У команди Краљевског ратног ваздухопловства стављено му је у задатак да учествује у разрешавању случаја који је подсећао на загонетку.

– Макс, – дочекао га је пуковник шеф Обавештајног одсека – над Атлантиком, на тајанствен начин, нестају авиони Радио-веза се губи увек у истом подручју, у близини Азора. Детаљно смо претражили површину океана километрима унаоколо и нисмо нашли ни дугме!

Прво је нестао хидроавион-сандерленд. Узлетео је са Исланда. У њему су били један наш ваздухопловни маршал, један државни секретар и неколико инжењера. Дванаест дана касније изгубио се и други авион истог типа Дата је узбуна

Без преживелих

Обавештајац је из досијеа преписао све важне податке и вратио се у своју базу. Часовима је размишљао о свакој ситници. Догађаји су личили на фантастичну причу. Нестанак авиона је и могао да се објасни. Био је рат, противавионска артиљерија гађа одасвуд. Али где су остаци авиона... где су? Морали би да плутају на површини воде. Њих, међутим, нема. Ни делића!

Командујући у Краљевском ратном ваздухопловству су били веома забринути. Обавештајци су грозничаво трагали за било каквим опипљивим трагом. Све је било узалуд. Поуздани знаци показивали су да се „паклени круг" налази у склопу Азорских острва, између 38. и 40 паралеле

Макс је проводио бесане ноћи. После нестанка британског авиона типа „халифакс" од претпостављених је затражио дозволу да прочешља зону смрти коју су звали – паклени круг. Одабрао је неколико способних добровољаца и поузданог пилота Била Вилдера. Укрцали су се у мали хидроавион „каталина" који је имао 12 митраљеза, топ, уграђен радар и уз то је понео чамац за спасавање. Лет је пропао. Загонетка је остала нерешена

На другом лету мала група у „каталини" се шћућурила од страха кад је хидроавион зашао у зону смрти. Изненада, појавио се британски „сандерленд". Летео је ниско „Сандерленд" је губио висину и падао све ниже.

– Биле, неко га је погодио. Идемо да му помогнемо! – довикнуо је Макс пилоту.

– Али, чим се приближио месту где је пао авион „каталину" је дочекао митраљески рафал. Стрелац је гађао моторе и погодио. Вилдер је једва спустио хидроавион на површину воде. Уследило је лелујање и тресак.

Идеја сулудог пилота

Алфред Макс је дошао свести у кревету склепаном од облица. На глави је имао завој. У углу просторије у полутами, приметио је болничарку.

– Ко сте ви, где се налазим? – упитао је, покушавајући да се придигне.

Жена у белом је пришла. Макс јој се загледао у лице и крикнуо. Запамтио је то лице. Видео га је на слици у досијеу. Аустралијска лекарка Лилијан Кели, да, то је она!

– Шта ћете овде, били сте у другом несталом „сандерленду?!"

Лекарка није била вољна за разговор. Обавештајац је одгонетнуо да она ћути из страха. С напором је спустио ноге на под и сео на кревет. Осећао се као да га је неко треснуо маљем по глави. Тада су се отворила врата и у бравнару је ушао Џон Арадо, пилот првог несталог „сандерленда".

– Шта је ово? Џоне? – изустио је обавештајац.

Арадо је припадао групи најхрабријих британских пилота. После несреће „сандерленда" проглашен је несталим. Сада је стајао пред Максом крепак и ведар! Обавештајац је долазио себи. Било му је јасно да је Арадо срж тајне. Прича коју је потом чуо запрепастила га је сасвим.

Укратко, Арадо је спустио свој „сандерленд" у близини ненастањеног и пустог острвцета на Азорима. Авион је вешто прикрио у једнојували. Кад би зачуо буку авионског мотора узлетао би пут њега. Као веома добар пилот, лако је постизао да му поверују како кубури са апаратом. Кад год би му савезнички авион притекао у помоћ Арадо би га дочекао рафалом. Потом је сакупљао преживеле и доводио их на острво. С једним циљем: да их – опљачка. Отимао им је златне наруквице, прстење, медаљоне, новац... Срећом, заробљенике није убијао већ их је држао у ропству.

Арадо је даље саопштавао своју сулуду авантуру. Хтео је да постане господар острва. Обавештајни официр је најзад схватио зашто ниједан човек из посаде несталих авиона није затражио помоћ радио-везом. Све се одиграло муњевито.

Арадо није ни слутио да је дошао крај његовом уклетом царству. У „каталини" којом је командовао Алфред Макс уређај у случају несреће аутоматски је слао сигнале за помоћ. Ваздушном гусару то није било ни на крај памети.

Кад се после неколико дана у близини острва појавила британска крстарица опрезни разбојник је сео у „сандерленд" и одлетео. Отад му се замео траг. Једно време причало се да је нашао прибежиште негде у Јужној Америци.

М. Т.

НИ СЛУТИО НИСАМ

НА СТАНИЦИ У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Воз је стао неспретно као играчка.

СРЕМСКА МИТРОВИЦА – SREMSKA MITROVICA

Станица нема балкон са цвећем, нема прозора са женом и ћерком отправника возова. (Такве су биле предратне станице...)

Висока зграда од бордо цигле. Можда је висока због оног натписа СРЕМСКА МИТРОВИЦА – SREMSKA MITROVICA? Можда су градитељи хтели да из неког другог разлога ова станица буде висока.

Станица има бифе, у бифеу има пива. Бифе је (тог јула 1980) био врео, пун сремских шешира.

Стизали су нови возови и нови регрути. Ја сам мислио на моју девојку Радмилу.

Регрути су певали: „Ој, машино пусти пару јаче, да не видим како драга плаче!"...

Зграда је постајала све мања, гужва све већа. Бифе је био пун као стадион.

Не сећам се како сам отишао са станице у касарну. Кад бих се прве војничке ноћи накратко пробудио, мислио сам на станичну зграду.

Радмила је долазила понекад суботом, понекад недељом, понекад средом. Суботом и недељом је брисала од маме, средом од маме и од школе. Договор је био да ја, кад год могу, по подне чекам воз из Београда. Кад може, она ће доћи, кад не може, ништа.

– Срећом, близу је – говорила је. Београд – Сремска Митровица, један сат.

Радмила, најчешће, није остајала дуго са мном, најчешће је цео наш сусрет пролазио на железничкој станици. Радмила дође и првим следећим возом назад. Седели смо у малој чекаоници првог разреда. Стајали смо у бифеу где су увек промицали сремски шешири. Јели смо сендвиче. Шетали смо испред станичне зграде.

Понекад, Радмила је учила биологију у чекаоници.

– Мрзим ову станицу, мрзим је! – говорила је.

Онда је дошла прекоманда: возом за Нови Сад.

Пратио нас је добри заставник са брковима, човек пред пензијом.

Сви смо последњи пут били на железничкој станици СРЕМСКА МИТРОВИЦА – SREMSKA MITROVICA.

Стари заставник је рекао: – Војници, знате ли да је ова зграда историјски споменик?"

Војник Узеиров је рекао: – Ииииии...

Стари заставник је рекао: – Војници, ова зграда је прво што смо направили у послератној изградњи наше земље!

Војник Узеиров је рекао: – Ииииии... – ми остали смо сви почели да гледамо зграду друкчије, као да је први пут видимо.

– За мном, срце вам ваше – рекао је заставник.

Доведе нас испред јужног, позадинског зида.

Заставник је командовао: у строј! Затим је питао: – Узеиров, знаш ли ти да читаш?

Војник Узеиров: – Знам, друже заставниче!

Заставник: – Онда дођи овамо и читај! Гласно, да те сви чују!

Узеиров priђе ближе станичној згради, заставник му показа руком на једну невелику плочу на њој, ми из строја нисмо могли да видимо шта пише.

Узеиров је читао гласно да су цивили застајали у месту: – Ова зграда је прва грађевина подигнута у новој Југославији!..

Заставник: – Је л' сад знате, сунце вам ваше?

Ми углас: – Знааамо!

Заставник: – На месту вољно..!

Кад сада, сасвим ретко, сретнем Р, она увек каже: – Е, знаш да се увек сетим станице у Сремској Митровици. – И смеје се.

– И ја – кажем – и ја!

Стефан ГРУБАЧ

НЕВИЂЕН ВАШАР У ПОРТОРОЖУ

АУТО НА МАШТУ

ИЗУМИТЕЉУ НАЈЛУЦКАСТИЈЕГ АУТОМОБИЛА ПОКЛОНИЛИ СУ ПОЗИВ ДА 99 ГОДИНА ПО СЕДАМ ДАНА ЛЕТУЈЕ НА МОРУ

Први пут у нашем граду, први пут у Југославији... Четири возила пала су с Марса, три аутомобила долетела су с Јупитера, а још није утврђено како су им се придружила кола која највише личе на „фићу" – трештали су звучници с другог спрата црвеног лондонског градског аутобуса, позивајући на невиђен вашар лудих лимузина, одржан овог лета, од 5 до 8. јула, у Портороку.

Гости Луке Ружа (Порторожа), израњали су из млаког мора, устајали са удобних лежаљки окренутих сунцу тако да кожа најбрже упије највише бакарне боје, извиривали из хладовине сунцобрана у баштама ресторана и кафана.. Улицама Порторожа вијугала је шарена поворка аутомобила. Њихови власници склепали су их од делова различитих возила или материјала које су правили руком. Сви су имали исти циљ да возило изгледа што необичније и што маштовитије.

Да позову на дружење власнике необичних аутомобила из читаве Европе и света, сетили су се у порторошком конгресном центру „Аудиторијум". Словеначким приморцима допало се да госте разоноде и на овај начин. И тако је овог лета одржан први сусрет назван „FUNNY CAR" који ће постати још једна летња боја Порторожа.

Вашар чудних аутомобила замишљен је и као такмичење. Посебне комисије оцењивале су техничку дотераност возила, њихов изглед, а вожен је и испит спретности. Од почетка је све учеснике мамила Велика награда Порторожа: 99 година бесплатног седмодневног летовања за две особе на мору.

Чудаци, власници и возачи, уперили су стаклене очи својих парипа од гвожђа, пластике и гуме у будућност. Свако од њих замишљао је себе како до краја свог века летује у Порторожу.

Четвородневни вашар је почео. Порторож је постао велико вашариште. Караван луцкастих кола једне вечери је гостовао у четири километра удаљеном Пирану где је на старом тргу укипљен виолиниста Ђузепе Тартини. Око његовог споменика приређена је веселица. Игранка је отворена урликом сирена „ћакнутих кола" уз отпоздрав њихове обичне браће и сестара који су се затекли у Пирану.

Сутрадан, иста дружина којој су се прикључила и улепшала је три претка (аутомобили из првих децени-

Поворка чудних кола, кроз масу обичних аутомобила, измигољила се са риве у Изоли.

ја овог века) провезла се друмом од Копра свративши уз пут у Изолу. У парадном поретку колона се заустављала на ривама ових градова. И поред највеће пажње очи овог новинара нису успеле да процене јесу ли се радозналци дуже задржавали крај „форда Т" изашлог из истоимене фабрике аутомобила 1923. године или завирујући и пипкајући блештави „мистериозни трицикл", дело Рудолфа Штатфелда

Истог поподнева и пространи порторошки трг је претворен у изложбу луцкастих кола. Ту је оцењивана маштовитост њихових власника.

Звање возила најнеобичнијег изгледа према оценама званичног и жирија посетилаца припало је „Пегасусу". Рајнарда Добриндта из Хамбурга Рајнардов аутомобил у ствари више подсећа на јахту али је ипак на точковима. Каросерија је од дрвета ислуженог брода, а у пространој унутрашњости смештене су спаваћа соба и кухињица са трпезаријом опремљена свим потребним уређајима шпоретом, фрижидером.

„Пегасус" је завршен 1962 године а израђујући га Рајнард и његов пријатељ који данас није жив, утрошили су 2.300 ноћних, суботњих и недељних часова Возило је прешло неколико стотина хиљада километара (само од Хамбурга до Порторожа пут је дуг 1.701 километар), два пута је прелазило океан и прокрстарило читаву Америку од Аргентине до Аљаске Рајнард нам открива још једну тајну: брава на улазним вратима стамбеног дела возила је од вагона старе хамбуршке подземне железнице

Кад су сабрани сви резултати најлуђим и најсмешнијим возилом, чијем власнику је припала Велика награда Порторожа проглашен је „мистериозни трицикл". Рудолфа Штатфелда, таксисте из западнонемачког града Шонберга Возило покреће „фолксвагенов" мотор од 1600 кубика, позади има два широка точка, а предњи део са управљачем и једним мањим точком претвара овај мистериозно обојени аутомобил у полумотоцикл. На питање има ли неспоразума са полицијом због изгледа возила Рудолф је одговорио „Не мада је раније било

Рудолфа је обрадовала победа и награда вредна неколико десетина хиљада долара. Ипак, поверио нам се да је помало неспокојан. Домаћини су одредили да се награда не може уступити ни пренети у наслеђе потомцима. Њему је сада 32 године. Да би сасвим искористио награду сплучио је да доживи бар сто тридесет прву годину. То пада 2083. године Тада ће и то бити могуће

Дарко ЧВАРКОВИЋ

„Форд Т" (Ако се акумулатор испразни курбла не омањује).

Плакат за вашар смешних лимузина, овако су домаћини замишљали учеснике своје приредбе.

Најлуђе возило у надметању за Велику награду Порторожа '84: Рудолфов „мистериозни трицикл".

ФРЕДЕРИК ПОЛ

ПУНХ

ГОСТИ СУ БИЛИ ШИРОКЕ РУКЕ: УВЕК СУ НЕШТО ДАВАЛИ И ТО НЕШТО ВРЛО ВРЕДНО. ЗА СЕБЕ НИСУ ТРАЖИЛИ НИШТА. ТАКВУ БЕЗАЗЛЕНОСТ ЗЕМЉАНИ СУ ОДАВНО ЗАБОРАВИЛИ, АКО ЈЕ ИКАД И ПОСТОЈАЛА...

Био је висок преко два метра. Кад је закорачио у ходник Бафијеве куће, прва плоча распрсла се у комадиће.

– Није у реду – рекао је. – Извини за тренутак.

Бафи је одмах препознао госта који је засветлуцао и нестао, а после неколико секунди појавио се поновно. Сада је имао само метар и по. Његове ружичасте очи живо су посматрале све око себе.

– Увек се некако неспретно материјализујем – рекао је као да се оправдава. – Ову штету ћу ти надокнадити. Даћу ти универзалан лек за све вирусне болести или тајну промене метала. А можда је боље да ти дам листу 12 акција чија ће вредност нагло порасти. То су акције нашег програма развоја ваше планете!

Бафи се трудио да остане озбиљан, да Гост не примети његову огромну радост. Неће морати ништа да ради а богатство је ту!

– Зовем се Бафи Харлтон – рекао је брзо и пружио руку Госту.

Странац је с видљивом радозналошћу узео у обе своје шаке. Бафи је имао осећај као да се рукује са сенком.

– Можеш ме звати Пунх – рекао је Гост. Имам и друго име, али је превише компликовано, а моја пројекција иначе личи на марионету из позоришта. – Узео је оловку и на парчету коцкастог папира исписао 12 фирми за које Бафи није никада чуо. Ипак, Бафи је знао: кад Гости нешто дају, то је увек нешто врло вредно. Шта су све до сада дали Земљи и појединцима: ракете брже од брзине светлости, нове изворе енергије из руда које су до тада сматране за неупотребљиве, нове процесе обраде метала. Појединци су након посета Гостију нагло постајали богати и славни. Хтео је да одмах позове телефоном свог агента за акције, али оставио је то за касније. Зар није важило правило: „Користи прилику, свака секунда проведена са једним од Гостију вреди 10.000 долара". Решио је да позове Пунха у своју башту.

– Врло бих радо погледао твоје воћке – рекао је Пунх – али немам времена за непланиране посете. Сенатор Вецл ме је обавестио да данас по подне крећеш с друштвом у лов.

– Тачно, данас по подне...

Интересује га лов? Кад су стигли на Земљу, изјавили су да им је циљ да нам помогну а заузврат моле да им дозволимо да гледају и проучавају наше обичаје и наш живот. Како је то лепо што се тако, без икаквог интереса, занимају за нас. И како је лепо што је сенатор Вецл послао Госта код мене, мислио је Бафи.

– Јесте, идемо у лов на дивље патке на Литл Ег, ја и неколико мојих суседа, Хак, наш градоначелник, Џери из Централне банке, Падер...

– О, то ме интересује! – обрадова се Пунх – хоћу да видим како ћете пуцати на патке!

Извадио је ауто-карту прекривену мрежом разнобојних линија и замолио Бафија да му покаже где лежи тај Литл Ег.

– Не могу толико да се концентришем да бих издржао пут у покретној справи као што је аутомобил – рекао је са жаљењем и затрептао – али могу вас потражити на језеру. Наравно, ако се слажете...

– Наравно! Свима ће бити драго да те упознају!

Бафи се доста намучио док је означио место на тој чудној мапи. Пунх је нечујно мицао устима прерачунавајући географске ширине и дужине на просторно-временске коефицијенте.

Када је аутомобил са ловцима, гласно свирајући, упао у двориште, ишчезао је.

Бафи је одмах пријатељима испричао све о посети.

– Ала си ти срећан... Јеси ли добио неку нуклеарну шналу или рецепт за нови, благи мартини на коме ћеш намлатити тешке паре?

– Сви кажу да су ови Гости невероватно широке руке. 'Ајде, кажи шта ти је дао?

Ништа од тајне. Раније или касније морам им рећи о акцијама. Када се сретну са Пунхом, сигурно ће свако од њих нешто добити, мислио је Бафи.

Откако су Гости дошли на Земљу, свака држава имала је међупланетарне летелице са новим горивом. Ускоро су се целе флотиле кретале Сунчевим системом. Пре неколико месеци Американци су одлучили да пошаљу експедицију на Калисто где су откривене огромне количине радијума, Венецуела хоће да буде власник дијамантских планина на Меркуру, Руси да узму огромне мочваре са чистим пеницилином на јужном полу Венере. Један продавац карата на железници Стиплкејс парк објаснио је двојици Гостију зашто су се сви смејали када је млаз ваздуха из локомотиве подигао сукњице групи гимназијалки које су туда пролазиле, а они су

га за ту информацију частили узорком неке шнале, на којој је зарађивао милион долара месечно. Вратарка из миланске Скале постала је власница најчувенијег козметичког салона у Европи. Она је тројици Гостију помогла да нађу своја места у сали на представи „Травијате". Добила је специјалну сенку за очи коју сада користи 99 одсто жена. Они хоће само да помажу људима. Тврде да су дошли са удаљене планете, да су усамљени, да је на планетама око њих живот нестао. Хоће да нам помогну у развоју међупланетарних летова. Кажу да ће то бити добра забава а они ће добити друштво. То ће на Земљи променити досадашњи живот, нестаће сиромаштва и ратова. Долази ера задовољства и ситости.

Када су стигли на Литл Ег, Пунх је већ био тамо. С интересовањем је гледао сандук пун боца вискија.

– Мило ми је да вас све упознам, а тебе, Бафи, што могу да сретнем још једном. Штета што могу да останем с вама само 11 минута!

– Само 11 минута? – Сви су погледали Бафија са жаљењем. Зашто им није рекао, требало је да пожуре!

– Хоћу да вам поклоним нешто за успомену. Ако узмете три грама обичне кухињске соли и сипате у четврт литра крискоа, ставите то 9 минута у радиоактивно поље, добићете апсолутно сигуран лек против брадавице.

Сви су пажљиво записивали његове речи планирајући већ како ће основати заједничко предузеће за производњу. Пунх је показао руком у правцу језера где се неколико црних тачака љуљало на таласима.

– Јесу ли то дивље патке?

Погледао је стару пушку са сребрном цеви коју је Падро држао у руци.

– То је оружје из кога ћеш пуцати? Врло је лепо! Само, да ли и ефикасно? Пуцај!

– О, сада није још време. Патке још нису полетеле!

– Ово је невероватно! Таква подударност! – рекао је Гост. – Мислим да сада могу да вам кажем оно што вам још нико није објаснио. То је требало да буде изненађење!

– Ми ћемо се овде појавити физички. Скоро физички! Како знате, до сада смо се материјализовали само као пројекција. Моје право тело налази се на једној од наших летелица које се у овом часу приближавају орбити Плутона. Ваша Америчка флотила са бродовима Чилеа, Новог Зеланда и Костарике проба ту своје бродове. За неколико минута биће успостављен контакт са њима, стварни, физички контакт. – Његово је лице засијало од задовољства. – Још пет минута! Почните да ловите ове патке, хоћу да видим како то изгледа. Ми смо такође страствени ловци. Не можемо живети без лова.

– Ми пуцамо само у птице које лете – рекао је Бафи. Пунх се обрадовао. Лице му је било насмејано кад је рекао:

– То је принцип правог ловца. Враћам се на свој брод. Морам да будем присутан кад... Знате, ми исто погађамо само циљеве у покрету...

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	БЕЗОБЗИРНО, БЕСТИДНО	НАШ КОШАРКАШ ТВРДИЋ	ДОЛИНА ИЗМЕЂУ БРЕГОВА	РУСКИ ПИСАЦ МИХАИЛ	ЗВЕР ИЗ ПОРОДИЦЕ КУНА	ЕНГЛЕСКА ГЛУМИЦА	ДИЈАФРАГМА
УДРУЖЕЊЕ, КЛУБ							
МЕСТО У МАКЕДОНИЈИ							
ПЛАНИНА У СРБИЈИ							
ЈЕДИНСТВО БОЈА НА СЛИЦИ							
НУЛА		УЗВИК / ДЕО МАТЕМАТИКЕ			ПОЛУОСТРВО НА ЈУГУ ШПАНИЈЕ		НАДОМАК ПОГЛЕДА, ПРЕД ОЧИМА
ЧАСОВНИК	ВРСТА ЕРУПТИВНЕ СТЕНЕ						
ДЕО ЧЕСМЕ, ПИПА							
ЗНАК ЗА СРЕБРО			ПОРОДИЦА ИЗ ПОЗОРИШ. КОМАДА ЉУБИНКЕ БОБИЋ / Ф.О.	ХЕМИЈ. ЕЛЕМЕНТ			
ИЗЛЕТ У ПРИРОДУ СА ЗАБАВОМ (ТУР.)							
СПРАВА ЗА МЕРЕЊЕ ЈАЧИНЕ ЗРАЧЕЊА	НАБОР					НАУКА О РАВНОТЕЖИ ГАСОВА	
100 m²			НЕЖАН, УМЕРЕН / "ПИКО"				
НАЈГОРЊИ ДЕО СТУБА							
"ТОНА"		ТАЊА СТАЈАКА ВОДА	МЛАДУНЧЕ КОЗЕ				
ИНИЦИЈАЛИ КЊИЖЕВНИЦЕ БРЛИЋ			ЛЕТИНА, ПРИНОС / БУНА, ПОБУНА				
НАМЕРА, НАКАНА					ОРГАН ЧУЛА ВИДА (МН.)		МЕСТО КОД АРАНЂЕЛОВЦА
ПЕШЧАРА У МАЂАРСКОЈ				СПИКАР ЛОГО / "ИНДИЈУМ"			
ОПШТИНСКИ СЛУЖБЕНИК							
"ЕАСТ"		ГЛУМИЦА ЕКБЕРГ / УЖИЧАНИН					
БОЈА ЛИЦА				ФИЛМСКА ГЛУМИЦА ДЕРЕК	ИВО ШЕРЕМЕТ / ФРАНЦ. ГЛУМАЦ МОНТАН		
АРАПСКА АКТА, ПОВЕЉЕ							
МАНАСТИР У ФРУШКОЈ ГОРИ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: постава, остатак, оморина, ронилац, УР, ради, Жупа, иј, пачетина, Талин, ица, три, Горан, Промина, ренегат, елита, Љ, Каја, РИ, екат, ов, бс, и, Т, Рим, Цаб, орашице, Јањанин, „Аталија", никакав.

ПОПАЈ

BY BUD SAGENDORF

!

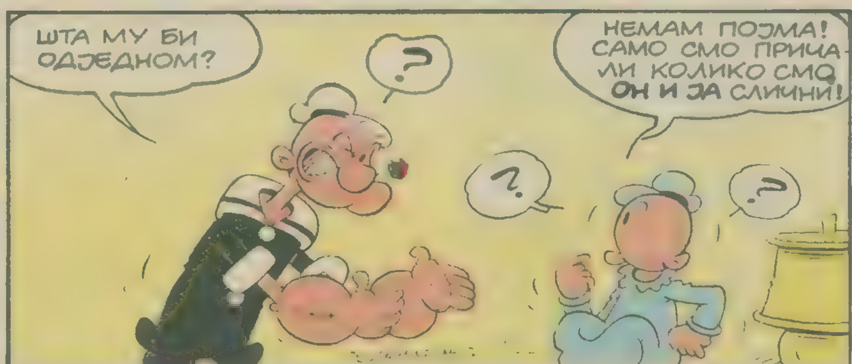
ПОПАЈ МИ ЈЕ РЕКАО ДА СИ ТИ ПРАВА ДАНГУБА И НИШТАРИЈА!

Цицин кутак

ДВА ЏЕМА ЗА ПОЧЕТНИКЕ

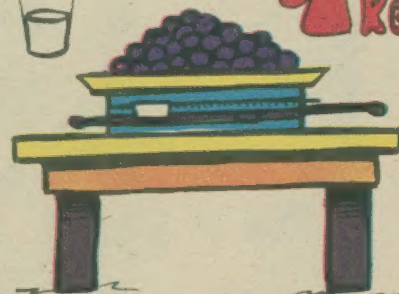
ЏЕМ ОД ЗОВИНИХ БОБИЦА ПРАВИ СЕ ТАКО ШТО СЕ УЗМЕ 1 KG ЗОВИНИХ БОБИЦА, 700 GR ШЕЋЕРА И ЧАША ВОДЕ. ЗАТИМ СЕ СТАВИ НА ШПОРЕТ И КУВА ОКО 1 САТ И 30 МИНУТА.

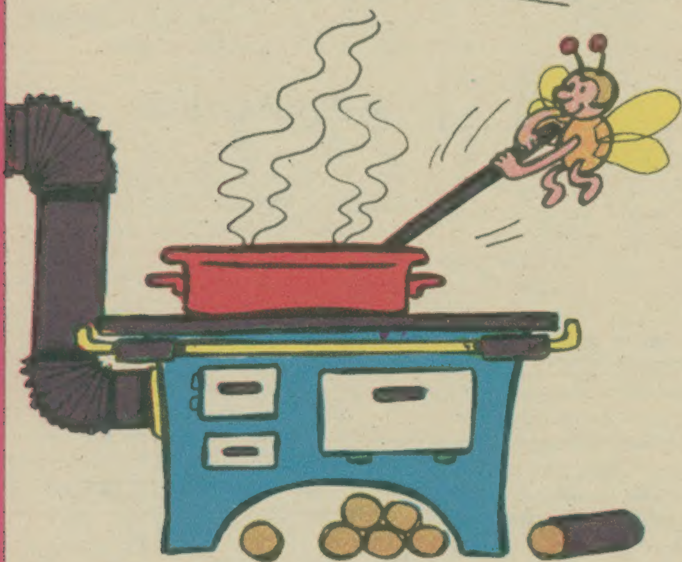

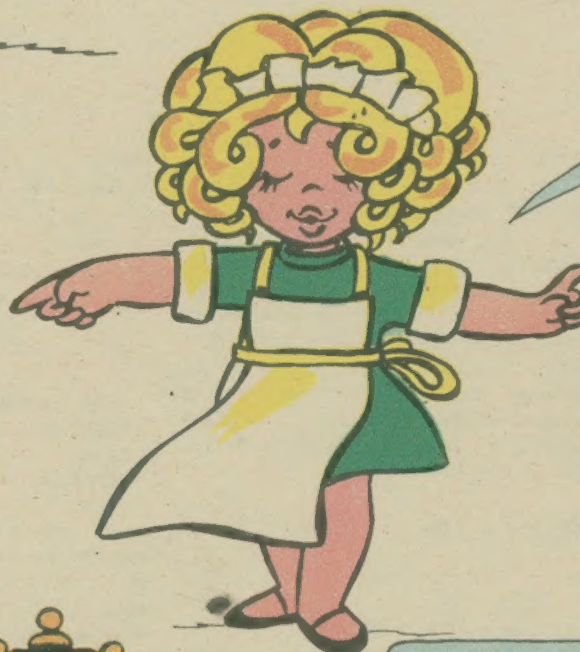
700 gr.

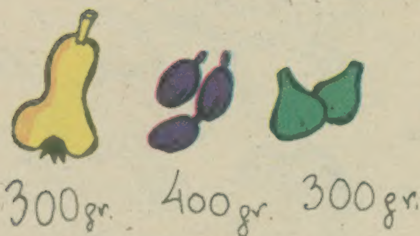

1 kg

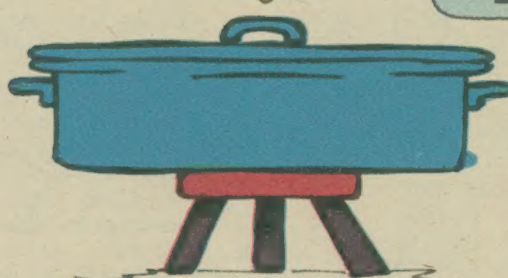
ДОК СЕ КУВА, С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ ГА ПРОМЕШАЈТЕ. „ВАТРА" НЕ СМЕ БИТИ ПРЕЈАКА ДА НЕ ЗАГОРИ. КАДА СЕ ПО ВРХУ ШЕРПЕ (ПЕКМЕЗИ СЕ УВЕК КУВАЈУ У ШЕРПИ) ПОЈАВИ ПЕНА, ПОКУПИТЕ ЈЕ КАШИКОМ.

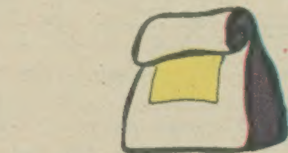

300 gr. 400 gr. 300 gr.

2 h.

500-600 gr.

МЕШАН ЏЕМ СЕ ПРАВИ ОД 300 GR ОЧИШЋЕНИХ КРУШАКА, 400 GR ШЉИВА И 300 GR СМОКАВА СТАВИ СЕ 500-600 GR ШЕЋЕРА (АКО ЈЕ ВОЋЕ СЛАТКО, МАЊЕ). ИСЕЦКАНО ВОЋЕ СЕ ПОСПЕ ШЕЋЕРОМ И ОСТАВИ ДА СТОЈИ БАР ДВА САТА. ПОСЛЕ СЕ КУВА И СКИДА ПЕНА КАО ГОРЕ.

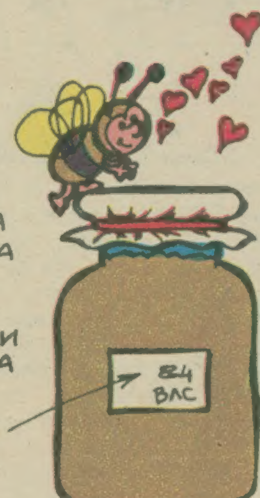
ЈАКО ЈЕ ВАЖНО ДА СЕ ВРУЋ ПЕКМЕЗ СТАВИ У ВРУЋЕ ТЕГЛЕ, ЗАТО ПРВО ТЕГЛЕ ЗАГРЕЈТЕ У РЕРНИ.

НА ПУНУ ТЕГЛУ СТАВИТЕ ДВА ЦЕЛОФАН-ПАПИРА КОЈА СТЕ ПРЕТХОДНО НАМАЗАЛИ РАКИЈОМ ИЛИ АЛКОХОЛОМ, ПА ПРЕКО СТАВИТЕ ПАРЧЕ ПЛАТНА И ГУМИЦУ.

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

ЗЕМЉИНЕ МЕРЕ

Интересује ме да ли су екваторијални и поларни пречници Земље измерени помоћу космичких летелица.

Б. М.
Крагујевац

Димензије Земље најпоузданије се мере управо са сателита у орбити, мада су и остали геодетски методи веома тачни. Екваторијални пречник износи 6.378 километара, а поларни је за свега 21,4 километра краћи.

ОКУПАНА ПОМОРАНЏА

Једном си у „Малој пошти" некој читатељки дао савет како да гаји лимун. Ја бих волела да ми кажеш како да негујем поморанџу. Већ два пута сам покушавала, али ми то није пошло за руком.

ЧИТАТЕЉКА
Краљево

На балкону узгајам лимун и наранџу. Лимун добро напредује, а наранџа је почела да се суши: отпадају јој листови.

ВЕРНА ЧИТАТЕЉКА
Црквеница

Поморанџа се гаји успешно као и лимун. Биљка која је изникла из семенке, за разлику од лимуна, мора да се калеми да би давала плодове. Међутим, догађа се да тај калем мирује и по годину дана, па онда изненада крене. Значи, треба стрпљења. Ова биљка такође тражи растреситу, песковиту земљу са мало тресета и хумуса. У подне не сме да буде на јаком сунцу (да се земља у суду не би прегрејала). Не сме ни да се залива хладном водом јер може да дође до запаљења корена. Поморанџа се тада суши. Најбоље је да вода буде млака (око 30°C).

Ако листови почну наједном да опадају, онда се највероватније ради о испошћеној земљи. Треба је заменити. Поморанџу извади из саксије заједно са бусеном, а онда га потопи у воду. Тако ће се са корена најлакше одстранити сва стара земља. „Окупану" поморанџу затим одмах стави у нову, бољу, хранљиву земљу.

ВОЛЕТИ, ЗАР ЈЕ ТО МАЛО?

У мом разреду је обичај да првог дана у школи донесемо неки дар учитељици. О томе се обично договарамо у дворишту.

Тај дан, бар мени, увек преседне. Разред се и овог септембра исвађао и изделио око поклона. Они, да, тако кажем, богати и неумерени се поломише ко ће више дати. Не би ме чудило да су предложили и усисивач за дар (њих ћете препознати по захтеву да се на поклону испишу имена дародаваца, разуме се, први би били они који су уложили највише новца). Мени се чини да је и учитељици непријатно да добије неки такав дар.

Сиромашнији моји другови непријатно су ћутали.

Ја сам био негде на средини. Могао сам да дајем али нисам могао да претерујем. Бунио сам се против оних који преувеличавају, разумео сам оне који ћуте.

Нисмо јој ништа купили, чак ни цвеће, за шта сам се ја заузимао.

Зар је ружно учитељици дати цвеће? Моја мама је срећна када од мене добије један једини цветак.

Присталице скупих предмета гледају ме или попреко или са презрењем. Хтео бих да им се унесем у лице и да викнем: „Ја моју учитељицу много волим, зар је то мало!"

Марко (презиме и адреса познати редакцији)

ПАПАГАЈСКИ ЈЕЛОВНИК

Ја бих хтела да те питам шта све папагај сме да једе? Да ли сме да једе колаче, пије сок, једе купус. Све у свему, желим да ми пошаљеш јеловник папагаја. Напоминњем да имам малог папагаја величине канаринца. И још нешто! Како се распознаје да ли је папагај мушког или женског пола?

В. ЛУРЛАН
79280 Кључ

Сви папагаји, па и твој мали или таласасти који је пореклом из Аустралије, су вегетаријанци. Његов папагајски јеловник за седам дана изгледао би овако. Понедељак – семе проса и овса или већ готова мешавина семенки (може се купити у самопослугама или семенарама) као основно јело. Као зелениш дај му лист зелене салате, а за десерт трешњу. Уторак – семе, мало шаргарепе, јабука. Среда – семе, тврдо кувано јаје, бресква. Четвртак: семе, мало детелине, кекс или корица хлеба. Петак: семе, келераба, крушка. Субота: семе, парадајз, шљива. Недеља – семе, гранчице тополе, врбе или брезе, грожђе.

Као што видиш, папагај мора да има разноврсну исхрану. Само пази, не нуткај свог љубимца да једе сваки час како се не би превише нагојио, разболео и престао да буде живахан и весео. Њему је сасвим довољно да једе једном до двапут на дан. И још два корисна савета: у семенке помешај неки каменчић који ће папагај прогутати и њима лакше сварити храну, а за кавез закачи сипину кост на којој ће оштрити кљун.

Пол папагаја распознаје се по такозваној восковици на кљуну. То је заправо она опна која покрива основицу кљуна. Она је код мужјака јаркоплаве боје док је код женки блеђа, ружичаста, сивкастомрка или чак мрка.

ЗЛАТНА ДВОЈИЦА

Волим стони тенис, обожавам Драгутина Шурбека и Зорана Калинића. Желим да знам које су патике најпогодније за овај спорт.

СИНИША
56230 Вуковар

Наш најбољи стонотенисер Драгутин Шурбек досад је освојио 31 медаљу. Највећи успех постигао је на светском првенству у Пјонгјангу 1979. године. Тада је у пару са Антоном Стипанчићем освојио златну медаљу. Шурбек је покупио злато и на светском првенству у Токију 1983. године у пару са Зораном Калинићем. Иначе, он се овим спортом бави од 1958. године (од своје дванаесте). Већ у двадесет другој постао је појединачни првак Европе (у Лиону 1968. године).

Калинићев највећи успех је свакако златна медаља освојена у пару са Шурбеком. Велики подвизи су му и освајање Европског првенства (такође у пару са Шурбеком) у Будимпешти 1982. године и у Москви 1984.

Што се патика тиче добре су све које су удобне и меке.

УВЕРЉИВИ ШУМОВИ

Недавно сам гледао филм „Повратак Џедаја" и задивљен сам тонским ефектима. Желео бих да ми кажеш како се стварају шумови на филму и како се, рецимо, опонаша шум ласера, мотора, брода итд.

ЗВОНКО
21000 Нови Сад

Сви шумови на филму накнадно се снимају. Кад бисмо то учинили директно и снимили праве шумове, они не би звучали уверљиво (уз њих би се чули и други шумови, рецимо зујање камере). Овим послом баве се такозвани мајстори тона. Они се сами довијају како да опонашају одређене шумове. Некада то постижу веома једноставним „инструментима" као што су гужвање целофана, гребуцкање по стаклу, стругање два комадића стиропора један о други итд. Што се шумова у филму „Повратак Џедаја" тиче, они су прављени у студију помоћу електронских инструмената као што је синтисајзер, на пример.

ПРАВАЦ: ЗУБАР

Имам веома слабе десни. На додир прокрваре. Чак не могу да пијем воду; чим узмем гутљај, осетим јак бол.

МИРОСЛАВ РАНКОВИЋ
Земун

По ономе што си нам испричао ти очигледно имаш слабе десни али и неки покварен зуб. То што осетиш бол чим узмеш гутљај воде знак је да ти је зуб кваран и да одмах треба да одеш школском зубару.

ТРАЖИМО МЕЊАМО ПОКЛАЊАМО

Марко Јовановић, Трг маршала Тита 79/II, 91300 Куманово – за сваку добијену значку или привезак шаље разгледницу.

Ljiljana Janković, Lupinvej 44 st. tv., 8600 Silkeborg, Danmark – жели да размењује грамофонске плоче (посебно је интересује Добро јутро Београде Душка Радовића).

Станко Благојевић, Булевар револуције 243/II стан 24, 11000 Београд – заинтересован је за старе (што старије) бројеве Политикиног забавника.

Иван Николовски, Стокхолмска 12, 91000 Скопје – поседује око 300 бројева Забавника, за сваку Стрипотеку даје 4, а за сваки Астериксов забавник 5 бројева Забавника.

ДВОНОГИ ЧЕТВОРОНОЖАЦ

Имам једно кратко питање: зашто машемо рукама кад ходамо? Додуше, покушао сам да ходам и држим руке уз тело. Може, али није баш згодно. Чим престанем на то да мислим, оне саме крену.

ЗОРАН
Штип

Кад посматрамо четвороножне животиње, пса на пример, видећемо да при кретању помера истовремено предњу десну и задњу леву ногу, односно предњу леву и задњу десну. Пошто је и човек првобитно био четвороножац и он се тако кретао. Ово махање руку при ходу је заправо сећање на „четвороножну" прошлост.

ЗЕЦ СНАГАТОР

Недавно сам добила зеца. Сви га у кући мазимо и играмо се с њим, а ја га често преносим са места на место. Једноставно, волим да је крај мене, па га час држим у дворишту, час на тераси, час га „прошверцујем" у кућу. Пошто га непрестано дижем држећи га за уши, питам те да ли то њега боли?

АЛЕКСАНДРА БОТИЋ
24000 Суботица

Вероватно да зеца мало и заболи када га дигнеш за уши, али у сваком случају ово је најпогоднији начин за померање зеца. Много би га више болело када би га, рецимо, ухватила за крзно или за реп. Ако би га случајно узела за задње ноге, то би чак могло да буде веома опасно јер су оне јаке у зеца. Тако на пример, зека који је тежак

3–4 килограма задњим ногама своје тело може да одбаци на висину од два метра. Ако би те зец случајно ударио тим својим задњим ногама, могао би да ти нанесе тешку повреду, па чак сломи и руку.

НА СТАМБОЛ-КАПИЈИ ПОЗОРИШТЕ

Ко је у праву: ја који тврдим да је зграда данашњег Народног позоришта на Тргу Републике нова, заправо подигнута на месту где се у прошлом веку налазила стара зграда, или је ближи истини пријатељ који тврди супротно?

БОБАН
Београд

Зграда Народног позоришта на Тргу Републике у Београду није нова, то је она иста, сазидана још у другој половини прошлог века.

Ондашњи Позоришни одбор је за позоришну зграду изабрао место на Стамбол-капији. Купљена су три турска плаца, а радови су почели 23. маја 1868. године. Само седамнаест месеци касније, увече 30. октобра 1869. године ново Народно позориште блистало је у пуној светлости. На тај дан свечаног отварања изведена је слика из народног живота „Посмртна слава Михаила Обреновића III" коју је написао Ђорђе Малетић.

Трошкови градње овог здања, заједно са унутрашњим уређењима, намештајем, декором и реквизитима износили су 414.728 динара, што је у оно време била прилично велика сума.

Од тада је позоришна зграда двапут била оштећена у ратовима (1914–1941), али је поправљана (1922. и 1943).

ОПЕТ ЦУРА ХОЋЕ У ВОЈНИКЕ

Завршила сам прву годину усмереног образовања и идуће године бих желела, ако је могуће, да се упишем у војну академију за жене.

ДРАГАНА
11500 Барич

У прошлом броју исто овакво питање поставиле су нам две наше читатељке. Одговор за њих важи и за тебе. Значи, прочитај „Малу пошту" у „Забавнику" који је изашао прошлог петка.

ЗАГОНЕТНА ДУГМАД

Ових дана сам од маме на поклон добила дигитрон (мали рачунар). Не знам шта значе дугмићи са ознаком R–CM, M–, M+, CE i %.

АЛЕКСАНДРА
36350 Рашка

Пре свега, џепни рачунари не могу да се називају „дигитронима", пошто је „дигитрон" само једна марка овог апарата. На тастатури рачунара (месту где се налазе „дугмићи" како ти кажеш) користе

се ознаке које указују на улогу сваког појединог тастера (дирке). C–CE (Clear/Clear entra) је тастер за брисање резултата с такозваног дисплеја (екрана). M– и M+ су тастери за уношење резултата с дисплеја у меморију (памћење) с негативним, односно позитивним предзнаком (минусом или плусом). Ознака % указује на тастер за израчунавање процената. R–CM (Recall/Clear memory) служи да се бројке забележене у меморији позову на дисплеј (екран). За то се притиска R–CM једном. Ако хоћеш да из меморије избришеш све, ти притисни дугме R–CM двапут.

Иначе, приликом куповине рачунара добија се и упутство за његову примену. Онај ко га нема може са неколико проба и сам да открије како се рачунар користи.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић (в.д.)

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб (в.д.)

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филипозић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY
МИКИ

ХМММ... ТАЧНО, ТО ЈЕ МИКА! ВРАЋА СЕ КУЋИ!

ЈАСНО ПРЕПОЗНАЈЕМ ТАНДРКАЊЕ ЊЕГОВОГ СКЕЈТБОРДА!

РАНО СИ СЕ ВРАТИО СА МИКИЧИНОГ РОЂЕНДАНА, МИКО!
ТАЧНО!
Copyright © 1984
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ПА, КАКО ЈЕ БИЛО?
СУПЕР, УЈКА МИКИ!

МИКИЧИНА МАМА ЈЕ ЗАИСТА СЈАЈНА! ДАЛА МИ ЈЕ ПОКЛОН!

У СТВАРИ, ОБЕЋАЛА ЈЕ ПОКЛОНЕ ПЕТОРИЦИ ДЕЧАКА КОЈИ ПРВИ КРЕНУ КУЋИ!
ЗАР?
Distributed by King Features Syndicate

А КОЛИКО ЈЕ **УКУПНО** БИЛО ДЕЧАКА?

ПЕТ!
3-18